

مذہبان پژوهش

شناخت عوامل مؤثر در

بدحجابی دانش آموزان دختر

ناحیه ۷

فصل اول:

طرح تحقیق

۱-۱- مقدمه

مساله حجاب که یک دستور دینی است از موضوعات مهم و کلیدی جوامع اسلامی است که با بسیاری از مسایل پیوند خورده است و دارای ابعاد سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی گردیده است.

این موضوع از جهتی که مورد خطاب آن بیشتر زنان جامعه اسلامی است، به نیمی از جمعیت جامعه ارتباط پیدا می کند ولی از آن جهت که در تنظیم روابط زن و مرد نقشی مهم و اساسی را ایفا می کند در واقع به همه افراد جامعه مربوط می شود و کل جامعه را تحت تاثیر قرار میدهد. هرچند حجاب در تمام ادیان آسمانی مورد توجه بوده است ولی دین مبین اسلام بعنوان آخرین و کاملترین ادیان به موضوع حجاب توجهی خاص دارد. دین اسلام بعنوان یک حکم الهی به زن می آموزد و بهتر بگویم دستور می دهد در برخورد با مرد و در پوشش خود حدودی را رعایت کند تا ضمن حضور خویش در فعالیت های مختلف جامعه اسلامی نقش اساسی خود را بعنوان مربی واقعی انسان بخوبی ایفا نماید. موضوع حجاب همواره بعنوان یک مساله جنجالی و پر هیاهو در بین طرفداران و مخالفین حجاب در داخل و خارج کشور مطرح بوده است و دشمنان ما به این مساله توجه زیادی دارند و علت توجه آنان عمدتاً مبارزه با حجاب بعنوان یکی از مهمترین نشانه های اصالت فرهنگی در مقابل تجاوزگران و بیگانگان است.

در بین جوامع اسلامی برسر مساله حجاب و نیز تا حدودی چگونگی آن اختلاف نظر وجود دارد و همه آنها یکسان به این مساله نمینگرند و در رعایت و التزام به آن یکسان عمل نمیکنند به گونه ای که عده ای از مردم جوامع و کشورهای اسلامی کاملاً به آن مقیدند، عده ای هم هیچ قیدوبندی به آن ندارند، و عده ای تا حدودی آن را رعایت می کنند. این همه اختلاف در رفتار مسلمین با وجود پیامبر واحد، کتاب آسمانی واحد و نزدیکی نظرات علما و فقهای مذاهب مختلف اسلامی درباره حجاب و پوشش ناشی از چه عواملی است؟

چرا در یک جامعه اسلامی زنان و دخترانی وجود دارند که توجه کافی به پوشش اسلامی ندارند و از آن مهمتر اینکه در بسیاری از موارد مشاهده میشود مادران دارای پوشش مناسب هستند ولی دختران آنها در اجتماع بدحجابند و بعضاً در مجالس خصوصی گرفتار بی حجابی می شوند.

چرا در کشور اسلامی ایران با گذشت بیش از دو دهه از انقلاب شکوهمند اسلامی و با وجود توجه مدارس به این موضوع، انتشار کتب و رسالات مذهبی مختلف و... نسل جوان ما اهمیت کمتری به این مساله داده و گرایش به بدحجابی پیدا می کنند. هرچند تا کنون در خصوص مساله حجاب و عوامل بد حجابی سخنرانیهای زیادی شده است و کتابهای زیادی به رشته تحریر درآمده است ولی کماکان جامعه دچار بد حجابی است.

به نظر می رسد یکی از دلایل مهم گرایش رو به رشد دختران جوان به بد حجابی، عدم آشنایی آنان به مفهوم و فلسفه حجاب و رابطه دین و دستورات دینی با سعادت و شقاوت انسانهاست و همچنین نقش خانواده، مدرسه، دوستان، رسانه های گروهی و ماهواره و... از جمله مواردی هستند که در موضوع بد حجابی حایز اهمیت هستند و هر کدام در جای خود تاثیر بسزایی در کاهش و یا افزایش بدحجابی عهده دار می باشند.

در این پژوهش سعی بر این است نقش هر کدام از عوامل فوق در میزان گرایش به بد حجابی دختران دبیرستانی مورد ارزیابی و سنجش قرار گیرد. امید آنکه نتایج این پژوهش بتواند در ترویج حجاب اسلامی و جلوگیری از گسترش بد حجابی و کاهش این ناهنجاری اجتماعی موثر واقع گردد.

۱-۲- بیان مساله پژوهش

از جمله مسایل و موضوعاتی که در تمام ادیان آسمانی و حتی در مکاتب غیر دینی از آن سخن به میان آمده است پوشش و رعایت حریم در روابط زن و مرد است.

از آنجا که جوانهای ما جامعه اسلامی زندگی می کنند و برنامه های آموزشی و تربیتی مدارس، برنامه های صدا و سیما، مراسم مذهبی، کتب و مقالات دینی و الگوهای اسلامی و اجتماعی همگی در صدد تربیت جوانان و نسل جدید می باشند لکن متاسفانه آنگونه که می بایست عوامل فوق در تربیت فرزندان موفقیت مطلوبی بدست نیاورده اند و موضوع حجاب در جامعه اسلامی ما نسبت به دهه اول انقلاب کم رنگ تر شده و در قشرها و مکانهایی به طور کلی رنگ باخته است. این مسئله ما را بر آن داشت تا به ریشه یابی عوامل موثر در گرایش دختران جوان به بدحجابی بپردازیم.

امید است یافته های این پژوهش، ریشه های کم توجهی به حجاب را در میان دانش آموزان و دانش پژوهان شناسایی نماید. و متولیان امر تعلیم و تربیت با بهره گیری از نتایج این تحقیق

برنامه ریزی های لازم را جهت برطرف نمودن این مشکل به عمل آورند.

۳-۱- اهمیت و ضرورت تحقیق

وجود جامعه سالم در گرو تربیت دختران سالم و مقید به احکام الهی است و وقتی که در لباس و رفتار فرزندان تغییر ایجاد شده است باید منتظر تغییر در سلامت جامعه خود و آیندگان باشیم. در هر جامعه ای که روابط زن و مرد بر اساس عفاف باشد و زنان در خارج از دایره ازدواج خود آرا و خود نما نباشد قلبها آرام و روحها سالم خواهد بود و در هر جامعه ای که از این مسئله غافل شود غریزه جنسی تحریک پذیر شده است و برای هر دو جنس ناآرامی و طغیانگری را بدنبال خواهد داشت و ثمره آن چیزی جز خیانت به ناموس دیگران، قتل، آدم ربایی، حسادت، رقابت در خود آرای، خود کم بینی، افسردگی، برهم خوردن روابط خانوادگی، وجود فرزندان بی سر پرست، بی فرهنگی و بی هویتی و در یک کلمه دوری از خدا خواهد بود.

حال که جامعه کنون ما در این واد قدم گذاشته و خانواده ها احساس خطر و بی امنیتی برای فرزندان خود دارند ضروری است که با توجه دادن جوانان به امر حجاب و پوشش اسلامی، اعتقادات آنها به این ارزش اخلاقی و اجتماعی تعمیق و با شناخت عوامل موثر در بوجود آوردن بد حجابی در جامعه به کمک مسئولین فرهنگی و دست اندر کاران تعلیم و تربیت بشتابیم و با مشارکت موثر خانواده ها، رسانه های جمعی و گروهی عوامل بوجود آورنده این ناهنجاری اخلاقی و اجتماعی را در حد امکان از بین ببریم تا جوانان ما بتوانند در بستری مناسب در فعالیت های مختلف اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، سیاسی جامعه حضوری فعال و موثر داشته باشند.

۴-۱- اهداف تحقیق

هدف این پژوهش شناسایی عوامل تاثیر گذار در نپذیرفتن پوشش و حجاب اسلامی می باشد و تلاش خواهد شد، مسایلی مانند عدم شناخت نسبت به موضوع، برخورد نامناسب و تند یاسهل انگاری والدین، که توجهی مراکز آموزشی، همنشینی با دوستان، وسایل ارتباط جمعی، سینما، ویدیو، CD و ماهواره مورد بررسی قرار گیرند و نتایج آن در اختیار مسئولین آموزش و پرورش قرار گرفته تا بتوانند برای بر طرف نمودن و یا تقلیل این مشکل برنامه ریزی نمایند تا جامعه کنونی ما که دچار ناهنجاری بد حجابی شده است تا حدودی از این مشکل رها شده و زمینه تعمیق اعتقادات دختران جوان به این موضوع مهم فراهم گردد.

۵-۱- فرضیه ها و پرسشها

- ۱) دختران جوان و دانش آموزان نسبت به حجاب اسلامی شناخت عمیق ندارند.
- ۲) آیا برنامه های فرهنگی رسانه های گروهی باعث ترویج بد حجابی در بین دختران است؟
- ۳) رفتار اولیاء، مربیان، اقوام و دوستان در گرایش دختران به بدحجابی به چه میزان مؤثر می باشد؟

۶-۱- تعاریف عملیاتی

در این پژوهش بعضی از تعاریف و واژه ها و کلمات بکاربرده شده دارای معانی خاص هستند که به شرح زیر در خصوص آنها توضیح داده می شود:

حجاب و پوشش: منظور حفظ احکام واجب اسلامی در مورد حجاب یعنی پوشش تمام بدن به جز قرص صورت از رستنگاه مو تا چانه و دستها تا مچ.

بدحجاب: کسی که حدود حجاب را که در بالا گفته شد رعایت ننماید.

ادیان: منظور از ادیان در این پژوهش دین های آسمانی است شامل اسلام، مسیحیت، یهودیت، و ادیان دیگر مانند زرتشت، و... میباشد

الگوها و نمونه های اسلامی: زنانی که به خانواده پیامبر اسلام (ص) منسوبند و زنان دیگر که، مسلمانان در طول تاریخ از آنها تاثیر پذیرفته اند مانند حضرت زهرا (س)، حضرت زینب کبری (س)، حضرت خدیجه و حضرت هاجر.

فصل دوم:

بررسی پیشینه پژوهش

۱-۲- ریشه پیدایش بد حجابی در جهان

اگر به اوضاع حجاب در دو یا سه قرن قبل نگاه کنیم خواهیم دید که تقریباً در همه نقاط جهان و از جمله غرب زنها دارای پوشش مناسبی بودند و نمونه های مبتذل امروزی در شکل لباس و حجاب زنها دیده نمی شود. پیدایش نظریات فلسفی و مکاتب جدید که عمدتاً رابطه انسان را با ماوراء طبیعت قطع و یا ضعیف کردند و بعد از شیوع نظریات روانشناسانه و جامعه شناسانه پیروان روابط آزاد زن و مرد، تغییرات اساسی در جهان بینی و فرهنگ مردم (از جمله چگونگی پوشش زنان و نحوه ارتباط زن و مرد) ایجاد شد. همه انحرافات و بد بختی ها زمانی شروع شد که بشر قوانین کامل و حیات بخش الهی را که متضمن سعادت در همه زمینه هاست کنار زد و دست به دامن کشفیات، تجارب و اطلاعات ناقص بشری برای تنظیم برنامه زندگی شد و از طرفی اسیر هواهای نفسانی و انحرافات فکری خودگشت و قوانینی بدون احاطه کامل بر جنبه های وجودی انسان وضع نمود. از جمله این قوانین در خصوص مسائل جنسی و روابط بین زن و مرد است که از افراط و تفریط خالی و مبری نیست. عده ای مانند کلیسای کاتولیک، غریزه جنسی را پلید شمردند و علو و تعالی بشر را در عدم ازدواج و سرکوبی این غریزه انگاشتند و ازدواج را به قدری زشت می دانستند که بعضی از کشیشها در اثر فشار جنسی مجبور به همجنس بازی شدند، و وقتی این مساله در سراسر جهان افشا و علنی گردید و وسای کلیسا اعلام کردند که همجنس بازی گناه صغیره است ولی ازدواج گناه کبیره است!!! عده ای دیگر به اصطلاح روانشناس، روانکا و، جامعه شناس و فیلسوف که در واقع اسیر هوس های نفسانی و عقده ها و تعصبات مختلف بودند اعلام کردند که تمام بد بختی های انسان، از محدودیت قوای جنسی است چرا که این محدودیت باعث عقده های روانی می شود و اگر افراد از کودکی با مسائل جنسی آشنا نباشند، در آینده نقش همسری را خوب ایفا نمی کنند ولی اگر شهوت جنسی آزادانه و بدون محدودیت ارضاء شود، دیگر مزاحمتی برای آنان ایجاد نخواهد کرد و انسان می تواند بدون دغدغه و تشویش به امور دیگر زندگی خویش بپردازد. هر چند عواملی مانند آداب و هوا، آداب و رسوم، مسائل اقتصادی، سیاسی در ایجاد فرهنگ بی حجابی موثرند ولی اگر اصلی ترین عامل را بخواهیم، جهان بینی و انسان شناسی است که بیشترین تاثیر را در فرهنگ آن جامعه ایفا می کند. در فرهنگ غرب قرن هاست که خدا زدایی آغاز شده است. اندیشه هایی چون انسان مداری و اصالت انسان به جای خدا محوری، علم پرستی و اصالت علوم تجربی به جای مذهب رایج شده

است انسان در غرب هیچگونه مسولیتی در برابر خدا ندارد.

صحنه زندگی صحنه مسابقه ورفاه است انسان از تمام امکانات موجود در این جهت باید استفاده کند که یکی از آن وسائل غریزه جنسی وزن است. واژه آزادی وزن از جمله واژه های غریب و مظلوم است که همیشه در تاریخ مورد ظلم و کج فهمیهای زیادی قرار گرفته، در مناطق غربی آزادی یعنی بی قیدوبندی و رفع محدودیت از همه غرایز و یکی از ریشه های این آزادی افسار گسیخته، تحقیر و لگد مالی شخصیت زن در گذشته و در نقاط مختلف جهان است. روزی زن چون کالا توسط پدر شوهر در بازار ها به فروش رسیده، زمانی دیگر به علت مرگ شوهر به همراه اوزنده به گور شده و زمانی حق ارث، حق رای، حق انتخاب سرنوشت و نوع زندگی خود را نداشته، این تحقیرها و سخت گیری های کلیسا باعث شد وقتی که قدرت کلیسا کاهش یافت فشارها و تفریطها به یک انفجار و افراط تبدیل شود، زنان برای کسب حیثیت و مرتبت اجتماعی و جبران حقارت های گذشته خویش وارد یک مسابقه بزرگ با مردان شدند و برای سبقت بر مردان از جاذبه های جنسی خود بعنوان یک سلاح استفاده کردند. حکایت غرب در این مورد، مثل شخصی است که برای ازبام نیفتادن از یک سو، آنقدر عقب می رود که از سوی دیگر به زمین بیفتد منتهی این بار شخصیت و حیثیت انسانی زن با کمک خود او لگد مال می شود و در این بین روانشناسی نیز به کمک آزادی غربی آمده و فرویدیسم ظهور می کند که عقده های جنسی منشا همه گرفتاریهاست و باید غریزه جنسی بدون هیچ محدودیتی ارضاء شود. ظهور مکتب اومانیزم از علل دیگر این فاجعه و بحران بود. در این مکتب، روح دین نفی شد و سپس انسان و خواسته های او محور ارزشها قرار گرفت. اومانیزم انسان را دارای روح الهی نمی داند و صحبتی از ارزشهای الهی و رستگاری حقیقت نمی کند... دیگر خدا و قوانین او بر انسان حاکم نیست و این انسان است که باید برای همه شئونات زندگیش قانون وضع کند، آن هم قانونی که بر مبنای میل او باشد. دین حق هیچگونه دخالت و اظهار نظر در شئونات مختلف زندگی ندارد چرا که پیروی از باید و نباید های دینی، مخالف آزادی انسان است. به عبارت دیگر یا دین یا انسان!!! اخلاق، هنر، ادبیات و غیره، همه باید بر اساس خواست انسان باشد و میل او میزان خوب و بد و حق و باطل بودن است عاملی که جدای از این علل، مزید بر علت شده، علاقه زنان به خود آرای و خود نمایی بوده و هست. آری وقتی معنویت و ارزشهای انسانی از جامعه رخت بر بست و خدا در آن نقش نداشت و کمالات روحی، دیگر کمال محسوب نشدند، وقتی شخصیت انسان برابر با جسم او شد، کسی با شخصیت تر است که جنبه های ظاهری

او زیبا تر و پرزرق و برقتر است. دیگر لباس وسیله ای برای حفظ سلامتی انسان و رعایت عفت و حیا نیست بلکه وسیله ای برای عرضه کردن خود و کسب اصطلاح شخصیت بیشتر است. از این دیدگاه اگر بدن و لباس نتواند نظرها را به خود جلب کند، پس دیگر زن چه ارزشی می تواند داشته باشد؟ بطور و سلم هیچ!!

۲-۲-۲- آثار مخرب بی حجابی در جهان

پس از اشاره اجمالی به بعضی ریشه های رفع محدودیت میان روابط زن و مرد، به آثار مخرب این عدم محدودیت می پردازیم:

۱-۲-۲- از بین رفتن شخصیت زن و ایجاد نا امنی

انسان در وجود خود ارزش های والایی مثل عزت نفس، عفاف و پاکدامنی را احساس می کند و این ندای درون همواره او را به پاکی و پاکدامنی فرا می خواند مخصوصاً زن که آیت جمال خلقت است این زیبایی روحی به او اجازه نمی دهد اندام ظریف و زیبایی او و احساس لطیفش در معرض نگاه نا اهلان نا پاک گردد و روح بلندش تحقیر شود.

با نگاهی کوتاه به تاریخ پوشش زن در می یابیم که وقتی زن در دوران شکوفایی علم و صنعت یعنی عصر حاضر این موهبت الهی و در حقیقت هویت خود را از وقتی که زن هویت خود را از دست داد و ارزشهای معنوی برای او پوچ شد، به وسیله ای برای خوش گذرانی و سوء استفاده جنسی مردان، ابزاری برای تبلیغ کالا، ایجاد بازارهای جدید مصرف و کارگری ارزان قیمت تر از مردان تبدیل شد و توجه به او تنها در جنبه های جنسی و بدنی خلاصه گشت و این تغییر و تحولات اجتماعی بسیار به ضرر آنان تمام شد. زنان هم در سنگر خانواده و هم در سنگر اجتماع شکست خوردند. و اکنون تجاوز زنان و آزادی های جنسی آنقدر بالاست که آنان مجبور به حمل سلاح با خود هستند زن غربی و غرب زده به خاطر این گستردگی روابط، آنی از تعرض و خیانت مردان مصون نیست. آنچه باعث تعجب و تاسف است این است که با وجود بدبختی و نکبتی که جوامع غربی و بخصوص زنان را فرا گرفته، سردمداران آنها برای زنان ما دلسوزی می کنند و با برپایی سمینارها و کنفرانس های متعدد در کشورهای خود نیز کشورهای پیرو فرهنگ منحط غربی، خواهان آزادی سازی زنان ما از نوع آزادی غربی هستند. افراد فرصت طلب و هرزه

بیشتر به دنبال کدام زن هستند و بیشتر کدام یک را مورد آزار و اذیت قرار می دهند؟ زنانی که وضعیت پوشش و آرایش آنها خود به محرک است و یا زنانی که با استفاده از سلاح حجاب، چنان وقار و هیبتی پیدا کرده اند که افراد هرزه کمتر جرأت ایجاد مزاحمت برای آنان را به خود می دهند؟ مزاحمت هایی که برای زنان ایجاد می شود، ناشی از تحریکی است که خود آنها بوجود آوردند و این تحریک ها مقدمه ای برای از بین رفتن امنیت و احترام و ارزش زن خواهد شد. وقتی حجاب و پوشش نباشد، قدرت تخیل جنسی در مردان زیاد می شود و تحریک ها آغاز می گردد.

۲-۲-۲- سستی بنیان خانواده

دومین اثر عدم محدودیت روابط زن و مرد سستی بنیان خانواده و تزلزل آن است که جهت اختصار فقط به یک مطلب از روزنامه اطلاعات چهارشنبه ۶/۶/۷۰ صفحه ۱۳ اشاره می‌کنیم.

در روزنامه مذکور آمده است: مرکز آمار بهداشتی آمریکا در یکی از آمارهای منتشره خود اعلام کرد که از هر هزار نفر زن متاهل امریکایی ۱۵-۴۴ ساله، تنها ۹۱ نفر پیوند زناشویی با همسران خود را حفظ کرده و به طور قانونی به زندگی مشترک خود ادامه می‌دهند.^(۱)

۲-۲-۳- گسترش فساد در جامعه

بنا به اظهار تلویزیون فرانسه، بیش از ۲۰۰ میلیون کودک در جهان به صورت برده زندگی میکنند شبکه تلویزیونی (سی ان ان) آمریکا با استناد به آخرین تحقیقات وزارت شهری آمریکا اعلام کرد در هر ۱۳ دقیقه یک نفر به ویروس بیماری ایدز مبتلا می‌شود و قربانیان این ویروس که عمدتاً از طریق بی بند وباری های جنسی مبتلا می‌شوند از بیماری های عفونی هلاک می‌شوند.

در خبر دیگری درباره میزان تجاوزات جنسی در فرانسه می‌خوانیم: از هر چهار نفر دختر فرانسوی و از هر هشت پسر فرانسوی یک نفر قبل از رسیدن به هجده سالگی مورد تجاوز قرار می‌گیرند و ۲۲٪ از این گونه تجاوزات قبل از سن شش سالگی بوقوع می‌پیوندد و ۸۵٪ کودکان که مورد تجاوز قرار می‌گیرند شخص متجاوز خود را می‌شناسند. وحشتناکتر از همه اینکه در ۴۰٪ از این تجاوزها، شخص متجاوز کسی جز پدر کودک نیست^(۳)

حضور زیاد و همیشگی فرد در صحنه های شهوت انگیز، او را در یک حالت نیاز، میل وکشش دائم به امور شهوانی نگه می‌دارد و این احتیاج روحی قدرت مقاومت را از او سلب می‌کند. استفاده از زور و تجاوز و حمله شیوه کسانی است به آنچه فشار درونشان را کاهش می‌دهد دسترسی ندارند و هر اندازه که شدت عطش درونی بیشتر باشد مقاومت شخص در خارج

(۱) شجاعی، محمد- در و صدف (چاپ اول) انتشارات نشر محیی ص ۵۵

(۲) همان منبع ص ۵۶ تا ص ۵۷

(۳) همان منبع ص ۵۷

کمتر است. برای اینگونه افراد، طبیعی است که حقوق، آبرو، شخصیت، محرم، نامحرم، هم جنس یا غیر هم جنس بودن حتی انسان یا حیوان را درک نکنند و از فکر ارضای شهوت، چشم چرانی، اذیت و تعرض و تجاوز جنسی خارج نشوند و اصولاً حرص و میل شدید، باادب، احترام به حقوق دیگران، حیا و خویشتن داری سازگاری ندارد و به فرموده امام علی (ع): شخص حریص حیائی ندارد.^(۱)

۲-۲-۲-۲-آسیب پذیری فعالیت ها و مسئولیت های اجتماعی

کار کردن، درس خواندن و فعالیت های دیگر، در محیطی که تحریک آمیز نباشد و فکر انسان فارغ از هر گونه مشغله کاذب و نادرستی فقط به فعالیت صحیح مشغول باشد، بهتر به نتیجه مطلوب خود می رسد تا در محیط های پر جاذبه و تحریک آمیز.

امروزه در غرب که دختران و پسران در مراکز آموزشی بطور مختلط به تحصیل مشغولند وجود مراکز بهداشتی در کنار دبیرستانها و دانشگاه ها امری عادی شده است. بنا به گزارشی که در اخبار شبکه سراسری ایران در اواخر آبان ماه ۱۳۸۳ پخش گردید بنا به تحقیقی که در کشور انگلستان بر روی مراکز آموزشی انجام شده است، دبیرستانی که در آن دختران و پسران جداگانه تحصیل میکردند نسبت به دبیرستانهای مختلط دیگر رشد علمی بالاتری بدست آورده بودند.

۲-۳-۲-۳-علل گسترش فرهنگ بی حجابی در ایران و سایر کشورها

از آن زمانی که کشور های اسلامی با سرمایه ها و منابع سرشارشان مورد طمع استعمارگران قرار گرفتند، همواره به بهانه های مختلفی آماج حملات نظامی و وحشیانه آنان بوده اند ولی به دلیل شجاعت ها و دلاوری های مسلمین اغلب به شکست استعمارچیان منجر شد. استعمارگران بهتر آن دیدند که دست از تهاجم نظامی برداشته و به شیوه بهتری جریان غارت و استعمار را ادامه دهند که این شیوه، استعمار نو یا استعمار جدید نام داشت که هسته مرکزی و محور اصلی آن همان تهاجم فرهنگی^(۲) است.

استعمارگران برای اجرای این توطئه، برنامه های زیادی برای مصرفی بار آوردن ملتها، وابسته کردن کشورها طرح ریزی کردند که مبارزه مستقیم با اعتقادات و مقدسات فرهنگی و ایجاد شک و تردید، انحراف، تمسخر یا تهدید مظاهر دینی، تلقین فکر جدایی دین از سیاست، اشاعه فساد و فحشا

(۱) غرر الحکم جلد ۶ صفحه ۳۵۶

(۲) کتاب در وصف - شجاعی محمد انتشارات نشر محیی

در بین مسلمین، رواج موسیقی مبتذل، مبارزه پیگیر با حجاب زن، چاپ و انتشار مجله، عکس، کتب مبتذل و... مقدماتی برای رسیدن به هدف استعماریشان بود. طبیعی است تمام برنامه های مذکور بدون وجود دست نشانندگان و وابستگان داخلی و حاکمان نوکر صفت امکان پذیر نبود. آنها در حکام و سلاطین کشورهای اسلامی نفوذ کردند و سپس به غارت فرهنگ و دین و دنیای مردم پرداختند و به قول ضرب المثل قدیمی «کدخدا را دیدند و ده را چاپیدند». استعمارگران سعی کردند بر تمامی رسانه های گروهی کشورهای مورد تهاجم تسلط یابند طوری که پیام مستکبران و غارتگران را و فرهنگ مبتذل دشمن را خود به مردمشان تلقین کنند. و به اسم آزادی و هنر، زن را به حضور در صحنه های مختلف اجتماعی تشویق می کردند طوری که حضور در صحنه های هنری به قیمت از دست دادن حیا، عفت، پاکدامنی و شرافت تمام می شد. در کشورهای مثل الجزایر، استعمارگر فرانسه اول به سراغ حجاب زنان رفت در افغانستان امان... خان به اسم اصلاحات، نقشه استعماری فساد و بی حجابی را اجرا نمود. در ترکیه، آتاتورک دین زدایی و در ایران رضا خان پس از سفر ترکیه در سال ۱۳۱۳ شدیداً تحت تاثیر طرحهای اسلام زدایی و به خصوص کشف حجاب و فرهنگ بی حجابی قرار گرفت و پس از بازگشت، جشن های مختلفی در تهران و شمال کشور برای این منظور انجام داد. در ایران از زمان ناصرالدین شاه و شاید قبل از آن، شاهان ساکت و از همه جا بی خبر نمی دانستند که در کشورهای آنان و کشورهای همسایه دشمنانشان تدابیری اندیشیده اند. از جمله مکرها و حیل های دشمن، ترویج و تاسیس مکتب بهائیت و تحریک و تشویق به بی حجابی بود بهترین کتاب در این زمینه، کتاب قرّة العین - در آمدی بر تاریخ بی حجابی در ایران که توسط سینا واحد در تاریخ ۶۳/۹/۱۷ بوسیله مؤسسه تحقیقاتی و انتشاراتی نور به رشته تحریر در آمده است. قرّة العین که نام اصلی آن زرین تاج و بعضی نام اصلی او را فاطمه گفته اند به عنوان اولین زن ایرانی که پوشش و حجاب خود را کنار زد معرفی شده است و دختر ملا صالح برغانی از مجتهدین معروف قزوین و برادر ملا محمد تقی برغانی مجتهد مشهور و قدرتمند آن موقع ایران بود.

قرّة العین به همسری پسر عمویش یعنی ملا محمد پسر ملا محمد تقی در آمد و از او صاحب یک دختر و دو پسر به نامهای شیخ ابراهیم و شیخ اسماعیل شد.

قرّة العین یا فاطمه در خانواده اهل نظر و فکر و بحث متولد گشته بود و با مسائل فقهی مختصر آشنا بود.

قرّة العین غیر از ملامحمد تقی (عمو و پدرشوهش) عموی دیگری بنام ملامحمد علی داشت که از پدرش کوچکتر بود. ملامحمد علی تحت تاثیر تفکر شیخیه که بنیان گذار این تفکر شیخ احمد احسائی است قرار گرفته بود و قرّة العین نیز دل در گرو او بست. اختلاف در کانون خانوادگی قرّة العین از اینجامشعل گشت و درگیریها آغاز شد لازم به گفتن است که شهید ملامحمد تقی برغانی عموی بزرگ قرّة العین نخستین مجتهد قدرتمندی بود که علیه تفکر شیخیه قد برافراشت و سخنان شیخ احمد احسائی را مخالف قرآن و احادیث نبوی خواند و وی را به خاطر ابراز سخنان نادرست تکفیر کرد به هر حال آن چیزی که در اینجا حائز اهمیت است باز شدن مکاتبه بین قرّة العین و سید کاظم رشتی (ادامه دهنده راه شیخ احمد احسائی) از یک سو و تیره و تار شدن روابط خانوادگی با شوهر و پدر شوهر یعنی ملا محمد تقی برغانی از سوئی دیگر منجر به جدائی قرّة العین از شوهرش گردید. قرّة العین در خانه سید رشتی در کربلا برای شاگردان وی که از اطراف می آمدند از پس پرده سخن می گفت و درس می داد و در کربلا با ملا حسین بشرویه ای آشنا و از طریق او با سید علی محمد باب که در آن موقع در شیراز بود و شاگردان زیادی داشت ارتباط برقرار کرده و از مریدان وی گشت بنا بر این قرّة العین در خانه سید رشتی شروع به تبلیغ برای باب کرد و موجب یورش و رنجش مردم کربلا گردید و الی عراق برای نجات جان قرّة العین او را ظاهراً به بغداد تبعید نمود و سخنان او در بغداد نیز مردم را متوجه خود ساخت و باعث شورش و تشنج گردید. این مسأله باعث تبعید وی به ایران گردید در کرمانشاه و همدان، باز با هیجان عمومی و تندى علمای شهر مواجه بود با توجه به اینکه قرّة العین کاروانی حرکت داده میشد نه بصورت انفرادی و این جریان از کربلا شروع گردید و به شهرهای غربی ایران امتداد یافت، به نظر میرسد که این تبعیدها بی حساب صورت نمی گرفته و در حقیقت بهترین تبلیغات ممکن برای سید علی محمد باب و جریان جدید ((بابی)) صورت گرفته است. با توجه به اینکه، خود باب دعوتش را از شیراز شروع کرده بود و چندی بعد، یکی از پیروانش در مشهد، شورشى به راه انداخته بود سپس در بغداد، کرمانشاه، همدان، قزوین، و لوله ایجاد کردند و در این مثلث که جغرافیای سرزمین شیعه را دربر می گیرد جریان بابیگری را به شدت به اعماق افکار عمومی سوق دادند همه این اقدامات نشانگر یک طراحی حسابگرانه، برای جذب ذهنیت عمومی کشور به مسأله بابیه بود. در صفحه ۲۳ کتاب مذکور راجع^(۱) به واقعه بدشت آمده است: ((قرّة العین که در آن روز بهترین لباس خود را در بر کرده

را به کمک مشاطه به بهترین طرزی آراسته بود حسب المعمول در پشت پرده قرار گرفت و شروع به سخن نمود و فصاحت عجیب و حرارت کلمات بخصوص اضطراب وی در برابر کار فوق العاده ای که می خواست انجام دهد، تاثیر کلام وی را به حد اعلی رسانده بود. بدیهی است که سخنان او از چه مقوله بود، وی گفت: ای اصحاب! این روزگار از ایام فطرت شمرده می شود امروزه تکالیف شرعیه یکباره ساقط است و این صوم و صلوة کار بیهوده است. آنگاه که میرزا علی محمد باب اقالیم سبعة را فروگرد و این ادیان مختلف را یکی کند. تازه شریعتی خواهد آورد و قرآن خویش را و دیعتی در بین مردم می نهد، هر تکلیفی که بیاورد بر خلق زمین واجب خواهد گشت. پس، زحمت بیهوده بر خود رواندارید و زنان خود را در مضاجعت طریق مشارکت بسپارید و در اموال یکدیگر شریک و سهیم باشید که در این امور شما را عقابی و عذابی نخواهد بود. در میان همین بحث پر حرارت به اشاره قرّة العین پرده به یک سو افتاد و قرّة العین همچون زنان پری روی افسانه ای که منتظر همه چیز بودند جز این منظره، ظاهر شد. اثر این عمل شدید بود و چه عده ای دستان خود را به صورت گرفته صدا به اعتراض برداشتند و عده ای از آن محفل فرار کردند و تنها چند نفری خیره خیره به حسن و جمال وی نظر دوخته بودند. قرّة العین برای جلب قلوب، چند قدمی در میان صفوف آنان رفت، ولی این کار نتیجه ای نداد و بالاخره میرزا حسینعلی عباى خود را بر دوش او انداخت و او را از صحنه بیرون برد)) تا اینجا مشخص شد که اولین زن ایرانی که پوشش خود را کنار انداخت و تمام افکار مذهبی خویش را که از خانواده بدست آورده بود بعلت انحراف فکری زیرپانهاد، که بود. تشکیلات بهائیان و جریانهای سیاسی و فکری مخالف مذهب اسلام، از قرّة العین بعنوان یک نابغه و استعدادی شگرف و زنی که هوشی سرشار و ذوقی بسیار داشته است یاد می کنند و طبیعی است که اغراق گوئی، ناشی از روحیه اسلام ستیزی آن می باشد. در واقع هدف از این کار این است که بگویند قرّة العین از اسلام دوری جست و به بابیان پیوست و مروج بابیت شد ناشی از دانش و استعداد و نبوغ وی بوده است. این ناراست گوئی در حوزه مسائل تاریخی و دینی از پدیده هائی می باشد که با جریان فرهنگی استعمار، شروع گشته و توانسته است همسو با جریان های سیاسی استعمار در اسیر کردن و برده ساختن شعور و ذهنیت و قضاوت مردم مسلمان، حرکت کند و در این میان حقایق بی شماری را قربانی مطامع استعماری نمایند.

عدم امکانات ارتباطی بین روحانیت و مردم در آن عصر و ناپیوسته بودن روحانیت نیز به خاطر عدم امکان ارتباطات، ناگزیر روحانیت را از اخذ یک موضع قاطع و همه جانبه و همگانی دور می کرد و موضع انفرادی بعضی روحانیون را سبب گشت. شبکه دیپلماسی استعمار که از امکانات ارتباطی خوبی برخوردار بودند و دارای هدفی روشن، تبلیغات را به نفع بابیه اداره می کردند. تبلیغ بابیه آنقدر زیاد و فراگیر شد و بابیهها مخصوصاً قرّة العین مردم را تحریک و تهییج نمودند که منجر به جنگی به نام جنگ شیخ طبری یا طبرسی گردید که در این جنگ، قابل توجهی از نیروهای نظامی حکومت مرکزی جان خود را از دست دادند و این زن اغواگر یکی از گرم کنندگان آتش این جنگ بود. پس از ختم غائله بزرگ طبرسی، قرّة العین تبلیغ گر را، در منطقه نورمازندران بازداشت و به تهران گسیل داشتند. مدت حبس او ۳ سال طول کشید و در این مدت با تشکیلات بهائیت همکاری زیادی داشت تا زمانی که ناصرالدین شاه به عزم شکار از کاخ سلطنتی خارج و مورد سوء قصد قرار می گیرد. و واضح است که این سوء قصد از جانب تشکیلات بهائیت سازمان داده شده بود و از آنجائیکه قرّة العین نیز در این برنامه ریزی شریک بود، باید او کشته می شد و ناصرالدین کشتن زنی را خوش نداشت دو نفر از علماء را برای نصیحت وی فرستاد تا بتوانند او را از گمراهی نجات دهند ولی قره العین سرسختی نشان داد و اظهار پشیمانی نکرد و بدین ترتیب بدست عزیزخان سردار کل و فرانشانش سپرده می شود، تا اعدام گردد. و در روز اول ذی القعدة ۱۲۶۸ در باغ لیحانی اعدام و جسدش را در همان باغ می اندازند و بدین گونه دفتر زندگی نخستین زنی که در ارتباط با جریان استعماری بابیگری اولین نغمه های بد حجابی زنان را سروده بود و خود نیز اولین زن بی حجاب تاریخ معاصر ایران، گشته بود بسته گردید. اما با مرگ وی اندیشه بی حجابی زنان که یکی از برنامه های مهم استعمار جهان است از بین نرفت بلکه به مدد انجمن های فراماسونری و شیفتگان غرب که در مدح و فایده های بی حجابی قلم ها چرخاندند تا زنان مسلمان را از هویت دینی خویش تهی سازند اینان ادامه دهندگان مسیری بودند که قرّة العین آغازگر آن بود و رضا شاه تکمیل گر آن.

۲-۴- عوامل بدحجابی در قبل از انقلاب

هرچند مسائل مطرح شده به نوعی به زمان قبل از انقلاب و به ریشه یابی موضوع می پردازد ولی اگر بخواهیم تاریخ معاصر نزدیک به انقلاب را مورد بررسی قرار دهیم ناچار باید به سفر رضاخان به ترکیه اشاره ای داشته باشیم همانطور که گفتیم: رضا خان پس از سفر به ترکیه در سال ۱۳۱۳ شدیداً تحت تاثیر طرح های اسلام زدایی و به خصوص کشف حجاب و فرهنگ بی حجابی قرار گرفت و پس از بازگشت جشن های مختلفی در تهران و شمال کشور برای این منظور انجام شد که نمونه آن در ۱۷ دی ماه در دانش سرای مقدماتی جشنی برپا شد که رضا خان به همراه همسر و دختران خود که بی حجاب بودند در آن جشن شرکت و دستور داد تمام وزرا و وکلا با همسران بدون حجاب خود در این جشن شرکت کنند و بدین صورت بد حجابی در کشور آغاز گردید، ولی زنان ایران همچنان با حجاب در جامعه حضور پیدا می کردند و رضا خان برای شکستن مقاومت مردم مجبور به متوسل شدن به زور همراه با قساوت و رذالت فراوان گردید. به زور چادر زنان را از سرشان می کشیدند، و اگر مقاومت می کردند مورد ضرب و شتم و هتک حرمت قرار می گرفتند و این سیاست پس از مرگ رضاخان توسط پسرش محمد رضا بشدت ادامه یافت ولی هیچوقت نتوانستند در این طرح به موفقیت کامل دست یابند و سرانجام مردان غیور و زنان متدین ما بساط حکومت آنها را به رهبری امام خمینی برچیدند.

۲-۵- تهاجم فرهنگی پس از انقلاب

پس از سقوط حکومت آمریکایی شاه و پیروزی انقلاب اسلامی، توطئه های گوناگون (تجزیه ایران، حمله نظامی به طیس، فعالیت های جاسوسی، جنگ، تحریم اقتصادی،.....) آمریکا نتوانست تنش مبارزه مردم ایران را علیه استکبار خاموش کند و اگر خطر نفوذ تفکر مردم ایران به سایر کشورهای اسلامی و غیر اسلامی وجود نداشت شاید ایران آماج تیرهای توطئه قرار نمی گرفت. از طرفی جوانان ایران در خنثی کردن تمام توطئه های استکبار نقش آفرینی خاصی داشتند و جوانان بودند که پوزه آنان را بخاک می مالیدند، آنان این فشر را مورد تهاجم قرار دادند و بدین آنان را نشانه گرفتند چون دیدن و فرهنگ چیزی بود که آنان را در برابر دشمن ایستاده و مقاوم نگه

میداشت. پس دشمن جوانان ایران میخواد فساد را در میان آنان ترویج کند تا نفوذ دین و فرهنگ دینی را از دل و روح آنان بگیرد.

توزیع گسترده مشروبات الکلی و مواد مخدر، توزیع نوارهای مبتذل و ترانه های خوانندگان رژیم سابق و موسیقی های غربی، وارد کردن عکسها، کتب، فیلم های ویدئویی، سی دی های مختلف کامپیوتری با مضامین ضد دینی، ایجاد گروه های مختلف از دختران و پسرانی که دچار بحران شخصیت هستند و کشاندن جوانان به بطالت و هرزگی، چاپ داستان ها و رمان های مختلف با محتوی زشت اخلاقی و جنسی ... همه و همه از جمله فعالیت ها و کارهایی است که برای دین زدایی و اشاعه فساد در بین جوانان ما در نظر گرفته شده است.^(۱)

موارد مذکور از جمله مواردی است که آثارش در جامعه ما ملموس و مشهود است حضور نا مناسب بعضی از جوانانی که از نقشه و توطئه استعمار گران تاثیر پذیرفته اند عاملی است نگران کننده برای پدران، مادران و تمام کسانی که به مسائل اجتماعی، فرهنگی، مذهبی جامعه خویش احساس مسئولیت می کنند.

یقیناً برای هر عامل نگران کننده، عوامل رفع نگرانی نیز وجود دارد به همین منظور کتابها و تحقیقات و پژوهش هایی انجام شده است به عنوان نمونه در سال ۱۳۶۷ کتابی به نام عوامل فساد و بد حجابی توسط احمد رزاق، انتشارات سازمان تبلیغات اسلامی منتشر شده است که در آن به نقش خانواده معلم و مدرسه، آپارتمان نشینی، ضعف ایمان، عقده حقارت و... به عنوان عامل اثر گذار در بد حجابی اشاره شده است ولی به مقدار و میزان اثرگذاری هر کدام از عوامل آن هم، به صورت علمی پرداخته نشده است.

تحقیق و پژوهشی از طرف خانم معصومه کلنگی به شماره ۱۰۴۱ تحت عنوان ((رابطه بین نگرش دانش آموزان دختر دبیرستانی و مادران آن ها نسبت به حجاب)) صورت گرفته است. در این پژوهش ۳ پرسشنامه برای پدر، مادر، فرزند دختر در نظر گرفته شده است و محقق به این نتیجه رسیده است که اولاً پدران می خواهند پوشش متعارف اسلامی یعنی پوشاندن بدن به جز قرص صورت و کفین از طرف همسر و دختر انجام پذیرد.

ثانیاً: مادران خود مایلند حجاب خود را رعایت و انتظار دارند دختران آنان نیز پوشش اسلامی را رعایت نمایند.

ثالثاً: دختران جوان تمایل به این موضوع دارند و پوشش را به عنوان یک اصل می پذیرند. پژوهش دیگری بعنوان پایان نامه توسط خانم فرنوش ژبانی اصغر زاده به شماره ۹ انجام پذیرفته است که در آن به بررسی نگرش دانش آموزان دختر نسبت به حجاب موجود در مدارس پرداخت شده است. در این پژوهش نظر دانش آموزان دختر راهنمایی و متوسطه نواحی ششگانه مشهد مورد بررسی قرار گرفته است تقریباً مشابه آن چیزی است که ما به دنبال آن هستیم. با این تفاوت که مابه بررسی عوامل بدحجابی از دیدگاه دانش آموزان سال سوم و پیش دانشگاهی در ناحیه ۷ پرداخته ایم و عوامل اثر گذار در گرایش دختران به بدحجابی مورد بررسی قرار گرفته و همکار محترم خانم فرنوش ژبانی اصغر زاده نگرش دانش آموزان دختر نسبت به حجاب موجود در مدارس را مورد پژوهش قرار داده است و نظر آنان را در مورد حجاب در مدرسه، بیرون از منزل، در خانواده و معاشرت های خانوادگی مورد بررسی قرار داده است.

دو پژوهش بالا که در سالهای اخیر توسط همکاران فرهنگی گردآوری شده است در قسمت تحقیقات و پژوهش سازمان آموزش و پرورش خراسان مستقر در مرکز تربیت نیروی انسانی شهید کامیاب موجود است. پژوهش اول در استان سمنان و پژوهش دوم در استان خراسان نواحی ششگانه مشهد (در آن زمان) صورت گرفته است.^(۱)

۶-۲- قرآن و حجاب

اگر بخواهیم واژه حجاب را از نظر لغوی بررسی کنیم برای این واژه هم معنی پوشیدن و هم معنی پرده را به کار برده اند و بیشتر استعمالش به معنی پرده است. این کلمه از آن جهت مفهوم پوشش میدهد که پرده وسیله پوشش است و شاید بتوان گفت که به حسب اصل لغت هر پوششی حجاب نیست آن پوششی حجاب نامیده می شود که از طریق پشت پرده واقع شدن صورت گیرنده کار رفتن کلمه حجاب اصطلاحی است که در عصر ما پیدا شده و اگر در تاریخ و روایات پیدا شود بسیار کم است.^(۱)

آیه ای که در آن کلمه ((حجاب)) به کار رفته آیه ۵۴ سوره احزاب است که می فرماید: ((وَ إِذَا سَأَلْتُمُوهُنَّ مِنْ وَرَاءِ حِجَابٍ)) یعنی اگر از آن ها متاع و کالای مورد نیازی مطالبه می کنید از پشت پرده بخواهید در اصطلاح تاریخ و حدیث اسلامی هر جا نام ((آیه حجاب)) آمده است، مثلا گفته شده قبل از نزول آیه حجاب چنان بود و بعد از نزول آیه حجاب چنین شد، مقصود این آیه است که مربوط به زنان پیغمبر است.

((استعمال کلمه حجاب در مورد پوشش زن یک اصطلاح نسبتا جدید است. در قدیم و در اصطلاح فقها چه در کتاب الصلوة و چه در کتاب النکاح کلمه ستر را به کار برده اند نه کلمه حجاب را و چقدر خوب است که ما همیشه کلمه پوشش را به کار ببریم. زیرا معنی شایع لغت حجاب پرده است و اگر در مورد پوشش به کار برده می شود باعتبار پشت پرده واقع شدن زن است و همین امر موجب شده که عده زیادی گمان کنند که اسلام خواسته است زن همیشه پشت پرده و در خانه محبوس شود و بیرون نرود. وظیفه پوشش که اسلام برای زنان مقرر کرده است بدین معنی نیست که از خانه بیرون نروند، زندانی کردن و حبس زن در اسلام مطرح نیست. در برخی از کشورهای قدیم مثل ایران و هند چنین چیز هایی وجود داشته است که در اسلام وجود ندارد.))^(۲)

اولین آیه وجوب پوشش برای زن، آیه ۳۱ سوره نور است. و ما برای اینکه به وظیفه زن و مرد در این زمینه اشاره ای داشته باشیم به اختصار آیه ۲۷ تا ۳۱ این سوره را مورد بررسی قرار می دهیم.

(۱) تفسیر نمونه ج ۱۷ صفحه ۴۰۲

(۲) مسئله حجاب، استاد مطهری صفحه ۷۸

ای کسانی که ایمان آورده اید! به خانه دیگران داخل نشوید مگر آنکه قبلا آن ها را آگاه سازید و این برای شما بهتر است، باشد که پند گیرید.

ترجمه آیه ۲۷

اگر کسی را در خانه نیافتید داخل نشوید تا به شما اجازه داده شود. اگر گفته شد بازگردید، باز گردید که پاکیزه تر است برای شما. خدا بدانچه انجام می دهید داناست.

ترجمه آیه ۲۸

و اما در خانه های غیر مسکونی برای شما گناهی نیست که به خاطر کالایی که در آن دارید داخل شوید و خدا به آنچه که آشکار می کنید و آنچه را نهان می دارید آگاه است.

ترجمه آیه ۲۹

به مردان مومن بگو دیدگان فروخوابانند و دامنها حفظ کنند. این برای شما پاکیزه تر است خدا بدانچه می کنید آگاه است.

ترجمه آیه ۳۰

بزنان مومنه بگو دیدگان خویش فروخوابانند و دامنهای خویش حفظ کنند و زیور خویش آشکار نکنند مگر آنچه پیداست، سرپوشهای خویش بر گریبانها بزنند، زیور خویش آشکار نکنند مگر

برای شوهران، یاپدران، یاپدر شوهرشان، یاپسران، یاپسر شوهران، یا برادر یا برادرزادگان، یا خواهرزادگان، یازنان، یا مملوکانشان، یا مردان سفیه و طفیلی که حاجت به زن ندارند، یا

کودکانی که از راز زنان آگاه نیستند (یا برکامجویی از زنان توانا نیستند) و پای به زمین نکوبند که زیورهای مخفیشان دانسته شود. ای گروه مومنان همگی بسوی خداوند توبه برید، باشد

که رستگار شوید.^(۱)

ترجمه آیه ۳۱

استاد مطهری در کتاب مساله حجاب صفحه ۲۷ از آیات فوق چنین استنباط می کند: ((مفاد آیه اول و دوم این است که مومنین نباید سرزده و بدون اجازه به خانه کسی داخل شوند و بعد از آگاه

کردن طرف و برای داخل شدن، از نام خدایا... گفتن استفاده کند که باین مساله استیناس گفته می شود و بدین وسیله صاحب خانه خود را برای ورود او آماده می کند.

در حقیقت میهمان به صاحب خانه در پوشاندن آنچه باید بپوشاند کمک کرده و نسبت به خود ایمنی اش داده است. و معلوم است که استمرار این شیوه پسندیده، مایه استحکام اخوت و الفت و

تعاون عمومی بر اظهار جمیل و ستر قبیح است و جمله ((ذلکم خیر لکم لعلکم تذکرون)) اشاره به همین فواید است. و آیه دیگر مربوط به وظائف زن و مرد است در معاشرت با یکدیگر که

شامل چند قسمت است .

(۱) تفسیر نمونه ج ۱۷ صفحه ۴۰۲

(۲) ((انس به هر چیز و به سوی هر چیز)) به معنای الفت گرفتن به آن و آرامش یافتن قلب به آن و کمه ((استیناس)) به معنی عملی است که به این منظور انجام می شود فمانند استیناس برای داخل شدن

- ۱- هر مسلمان، چه مرد و چه زن، باید از چشم چرانی و نظر بازی اجتناب کند.
- ۲- مسلمان، خواه مرد یا زن، باید پاکدامن باشد و عورت خود را از دیگران بپوشد.
- ۳- زنان باید پوشش داشته باشند و آرایش و زیور خود را بر دیگران آشکار نسازند و در صد تحریک و جلب توجه مردان برنیایند
- ۴- دو استثنا برای پوشش زن ذکر شده که یکی با جمله ((وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا)) بیان شده است و نسبت به عموم مردم است. و دیگری با جمله ((وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ...)) ذکر شده و نداشتن پوشش را برای زن نسبت به عده خاصی تجویز می کند.

۱-۶-۲- وظائف مشترک بین زن و مرد

در آیه ۳۰ و ۳۱ سوره نور که ترجمه آن از نظر گذشت بر ای زن و مرد دو تکلیف آمده است: ۱- ترک نظر و نگاه ۲- حفظ پاکدامنی. در اینجا به خوبی روشن می شود که هدف از این دستورات رعایت مصالح بشر است خواه زن یا مرد اگر می بینیم وظیفه پوشش به زن اختصاص یافته و می فرماید: به زنان مومن بگو که... زیور خویش آشکار نکنند... برای این است که زن مظهر زیبایی و جمال و مرد مظهر شایستگی است و به قول استاد مطهری باید به زن بگویند خود را در معرض نمایش نده نه به مرد.

اگر بخواهیم از نظر میل و کشش زن و مرد را با یکدیگر مقایسه کنیم پر واضح است که تمایل مرد به نگاه کردن و چشم چرانی است و تمایل زن به خود نمایی و زیبا پوشی است نه به چشم چرانی. تمایل مرد به چشم چرانی بیشتر زن را تحریک به خودنمایی می کند و چون چشم چرانی در زنان کمتر است مردان کمتر تمایل به خود نمایی دارند هر چند که در بین مردان و مخصوصا پسران جوان این موضوع یعنی خودنمایی خود را نشان میدهد ولی موقت و گذراست و پس از چند سال آنان نیز وضع مناسبی همانند دیگر مردان پیدا میکنند.

۲-۶-۲- دواستثناء

استثناء اول:

باتوجه به روحیه خودنمایی در زن و چشم چرانی در مرد خداوند هر دو جنس را مکلف به حفظ نگاه و جنس زن را مکلف به حفظ حجاب و پوشش نموده است مگر در دو مورد:

- ۱- ((وَلَا يَبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا)) آشکار نکنند زینتهایشان را جز زینتهایی که آشکار است
 - ۲- ((وَلَا يَبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ)) آشکار نکنند زینتهایشان را مگر برای شوهرانشان
- اینجا این سوال پیش می آید که منظور از زینت چیست؟ و منظور از زینت آشکار و ظاهر چیست؟ زینت در زبان عرب مترادف با زیور در فارسی است با این تفاوت که زیور به زینتهایی گفته می شود که از بدن جداست مانند طلا و جواهر که خانمها از آن استفاده می کنند ولی زینت در زبان عرب اعم است یعنی هم به زینتهای جدا گفته می شود و هم به آرایشهایی که به بدن متصل است مثل سرمه، خضاب.

و اما سوال دوم که مراد از زینت آشکار چیست که مورد استثناء واقع شده و پوشاندن آن بر زن واجب نیست؟ در پاسخ به این سوال نظرات متفاوتی بیان شده است .

قول اول: مراد از زینت ظاهره، جامه و لباس رو می باشد و منظور از زینت نهان گوشواره- دستبند و پای برنجن- ابن مسعود صحابی معروف^(۱)

قول دوم: مراد از زینت ظاهره، سرمه- انگشتر- خضاب دست است یعنی زینتهایی که در چهره و دو دست تامچ واقع می شوند - ابن عباس

قول سوم: مراد از زینت آشکار، خود چهره و دو دست تامچ- ضحاک و عطاء صاحب تفسیر کشف طرفدار قول دوم است و فلسفه استثناء زینتهای ظاهره از قبیل سرمه، خضاب را چنین بیان می کنند « فلسفه اش این است که پوشانیدن اینها حرج است، کاری دشوار است بر زن، چاره ای ندارد از اینکه با دو دستش اشیاء ابردار دیابگیرد و چهره اش را بگشاید. خصوصاً در مقام شهادت و در محاکمات و در موقع ازدواج چاره ای ندارد از اینکه در کوچه ها ابرودوناخواه از ساق به پایین تریعی قدمهایش معلوم می شود، خصوصاً زنان فقیر و این است معنی جمله «الماظهر منها» حقیقت مقصود این است: مگر آنچه طبیعتاً عادتاً آشکار است و اصل اول ایجاب می کند که آشکار باشد»^(۲)

(۱) نوعی زینت نظیر دستبند که به مچ پا می بندند

(۲) به نقل از کتاب مساله حجاب استاد مطهری صفحه ۱۲۰ - انتشارات صدرا

درباره این استثناء از ائمه اطهار (ع) زیاد پرسش شده است و آنها جواب داده اند و ما فقط به یک روایت اکتفا می کنیم و مطالعه گسترده در این زمینه را به خواننده واگذار می کنیم.

عن علی ابن ابراهیم القمی عن ابی جعفر (ع) فی هذه الایه، قال: هی الثیاب وَ الكُحْلُ وَ الخاتمُ وَ خضابُ الکفِّ وَ السوارُ. وَ الزینةُ ثلاثٌ: زینةُ للناسِ وَ زینةُ للمحرمِ وَ زینةُ للزوجِ، فأما زینةُ الناسِ فَقد ذکرناها، فأما زینةُ المحرمِ فموضعُ القلادهِ فما فوقها وَ الدملجُ وَ ما دونهُ وَ الخلخالُ وَ ما اسفلُ منه، وَ أما زینةُ الزوجِ فَا لَجَسَدُ كُلِّهِ.

امام باقر (ع) فرمود: زینت ظاهر عبارت است از جامه، سرمه، انگشتر، خضاب دستها، انگوسپس فرمود زینت سه نوع است: یکی برای همه مردم است و آن همین است که گفتیم. دوم برای محرمها است و آن جای گردنبندها به بالاتر و جای بازوبند به پائین و خلخال به پائین است. سوم زینتی است که اختصاص به شوهر دارد و آن تمام بدن زن است.^(۱)

راجع به قول سوم راویان شیعه از امامان معصوم (ع) احادیثی را نقل کرده اند به عنوان مثال روایت:

((عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا ابی عَبْدِ اللَّهِ (ع) قَالَ: قُلْتُ لَهُ: مَا يَحِلُّ لِلرَّجُلِ مِنَ الْمَرَأَةِ أَنْ يَرَى إِذَا لَمْ يَكُنْ مَحْرَمًا؟ قَالَ: الْوَجْهُ وَ الْكَفَّانِ وَ الْقَدَمَانِ.))

ترجمه: راوی که یک شیعه است می گوید از حضرت صادق (ع) پرسیدم که برای مرد نگاه کردن به چه قسمتی از بدن زن جایز است در صورتی که او محرم نباشد؟ فرمود: چهره و دو کف دست و دو قدم.

این حدیث متضمن حکم جواز نظر بروج و کفین است نه حکم عدم وجوب پوشیدن آنها. مطرح شده است که اسماء دختر ابوبکر که خواهر عایشه بود به خانه پیامبر اکرم آمد در حالیکه جامه نازک و بدن نامپوشیده بود، رسول اکرم (ص) روی خویش را از او برگرداند و فرمود: ((یا اسماء! إن المرأة إذا بلغت المحيض لم تصلح أن يرى منها إلا هذا وهذا - وأشار إلى كفه وجهه)) یعنی ای اسماء! همینکه زن به حد بلوغ رسید سزاوار نیست چیزی از بدن او دیده شود مگر این و این - اشاره فرمود به چهره و قسمت مچ به پائین دست خودش.^(۲)

(۱) به نقل از کتاب مسأله حجاب - مطهری، مرتضی، صفحه ۱۲۳ - تفسیر صافی ذیل آیه ۳۱ سوره نور نقل از تفسیر علی بن ابراهیم قمی

(۲) سنن ابو داوود ج ۲ صفحه ۳۸۳ به نقل از کتاب مسأله حجاب استاد مطهری

۳-۶-۲- بررسی اقوال

قول اول نظر ابن مسعود قابل توجیه نیست زیرا جامه ای که خود به خود آشکار است جامه رو است نه جامه زیر، و در این صورت معنی ندارد که گفته شود زنان زینتهای خود را آشکار نکنند مگر جامه رو را، جامه رو قابل پوشاندن نیست تا استثناء شود. برای پذیرفتن یا نپذیرفتن قول دوم هر فردی باید به نظر مجتهد منتخب خود توجه کند چون ممکن است با فتوای بعضی مجتهدان قابل تطبیق نیاشد، غرض ما آشنا شدن با متون اسلامی بود. استاد علامه طباطبائی در ذیل تفسیر آیات ۳۰ و ۳۱ سوره نور به بحث روایتی پرداخته است و به نقل از کتاب کافی فرموده است: بعضی از اصحاب امامیه از امام صادق (ع) روایت کرده اند که ((به وی عرض کردم: زنی که به انسان محرم نیست چه مقدار نگاه به او حلال است؟ فرمود: صورت و دو کف و دو قدم.^(۱)

علامه طباطبائی: این روایت را صدوق در خصال از بعضی از اصحاب ما امامیه از آن جناب آورده و عبارت روایت او چنین است ((صورت و دو کف و دو قدم)) در قرب الاسناد حمیدی از علی بن جعفر از برادرش موسی بن جعفر (ع) نقل کرده که به آن جناب عرضه داشتم: برای مرد چه مقدار جائز است که به زن نامحرم نگاه کند؟ فرمود: صورت و کف دست و محل سوار (دستبند). همینطور که از نظر تان گذشت علامه طباطبائی به قول دوم هیچ اشاره ای نکرده اند و بیشتر روایاتی راجع به قول سوم بیان فرموده اند.^(۲)

(۱) اصول کافی ج ۵ صفحه ۵۲۱

(۲) تفسیر المیزان - طباطبائی - محمد حسین - ج ۱۵ صفحه ۱۶۱

۴-۶-۲- کیفیت پوشش

گفتیم با توجه به استثناء اول ((و لا یبیدین زینتھن إلا ما ظہر منها))، مراد از زینت زنان مواضع زینت است زیرا اظهار زینت، اظهار محل آنهاست. و گفتیم مراد از آنچه ظاهر است صورت و دو کف دست و قدمها می باشد که آشکار بودن آن منعی ندارد.

((و لیضربن بخمرهن علی جیوبهن)) کلمه خُمُر جمع خمار و به جامه ای گفته می شود که زن سر خود را با آن می پیچد، و زاید آن را به سینه اش آویزان می کند. و کلمه ((جیوب)) جمع جیب به فتح جیم و سکون یاء به معنی سینه ها و معنایش این است که به زنان دستور بده تا اطراف مقنعه ها را به سینه های خود انداخته، آن را بپوشاند.

۵-۶-۲- استثناء دوم

((و لا یبیدین زینتھن إلا لبعولتھن)) کلمه ((بعوله)) به معنای شوهران است و طوایف هفت گانه ای که قرآن از آنها نام برده محرمهای نسبی و سببی هستند. و اجداد شوهران حکمشان حکم پدران ایشان، و نوه های شوهران حکمشان حکم فرزندان ایشان است.

۶-۶-۲- جلباب

در این آیه قرآن کریم علت پاسخ دادن از پشت پرده یا حجاب را پاک ماندن قلب زنان و مردان می داند. در ابتدای بحث قرآن و حجاب به این مساله اشاره شد که تنها آیه ای که واژه حجاب به معنی حفظ پوشش آمده است سوره احزاب آیه ۵۴ است. حال می خواهیم بدانیم که زنان پیامبر اکرم (ص) و زنان مسلمان تا چه حدی موظفند در ارتباط با نا محرمان به حفظ پوشش بپردازند. ((یا ایها النبی قل لأزواجک و نساء المؤمنین یدنین علیهن من جلابیبهن ذلک ادنی آن یعرفن فلا یؤذین و کان الله غفوراً رحیماً)) ای پیامبر به زنان و دختران مومن بگو تا جلباب خود پیش بکشند، بدینوسیله بهتر معلوم می شود که زن مسلمانند، در نتیجه اذیت نمی بینند و خداوند همواره آمرزنده و رحیم است.^(۱)

کلمه ((جلابیب)) جمع جلباب است، و آن جامه ای است سرتاسری که تمام بدن را می پوشاند، و یا روسری مخصوصی است که صورت و سر را ساتر می شود. و منظور از جمله ((پیش بکشند مقداری از جلباب خود را)) این است که آن را طوری بپوشند که زیر گلو و سینه هایشان در

(۱) ابن سعد از صالح بن کیسان نقل کرده که آیه حجاب همسران رسول در ذی القعدة سال پنجم هجری نازل شد.

انظار ناظرین پیدا نباشد. از واژه جلباب معانی دیگری نیز تعبیر شده است معمولاً منظور از جلباب را پیراهن گشاد، مقنعه، و خمار (روسری) چادر (ملحفه و پارچه بزرگی که از روسری بلند تر است و سر و گردن و سینه ها را می پوشاند) عبایا نامهای محلی دیگری از آن تعبیر می کنند که از فراز تا پاها را می پوشاند و بر فراز مقنعه یا لباسهای زیرین پوشیده می شود. همانگونه^(۱) که آیه فوق بیان کرد فلسفه پوشش برای شناخته شدن به عفت و صلاح و سداد است. در نتیجه وقتی به این عنوان شناخته شدند، دیگر اذیت نمی شوند، یعنی اهل فسق و فجور متعرض آنان نمی گردند.^(۲)

(۱) تفسیر نمونه ج ۱۷ - به قلم جمعی از نویسندگان صفحه ۴۲۸

(۲) تفسیر المیزان ج ۱۶ - طباطبائی - محمد حسین - صفحه ۵۱۰

فصل سوم:

روش تحقیق

۳-۱- تعریف جامعه آماری

جامعه آماری شامل مجموعه ای از افراد می باشد که در یک صفت مشترک هستند. معمولاً در هر تحقیق جامعه مورد مطالعه یک جامعه آماری است که محقق علاقه مند است درباره صفت یا صفات غیر متغیر واحدهای آن به بررسی و مطالعه بپردازد.

در این پژوهش جامعه آماری شامل تعداد ۶۶۸۰ نفر دانش آموز سال سوم متوسطه و دانش پژوهان دختر ناحیه ۷ آموزش و پرورش مشهد هستند که در سال تحصیلی ۸۱-۸۲ مشغول تحصیل می باشند.

۳-۲- نمونه آماری و روش نمونه برداری

به منظور کشف اصول و واقعیتها در هر جامعه ای بهتر آن است که کل جامعه آماری مورد بررسی قرار گیرد لکن چون جمع آوری اطلاعات از همه اعضاء تشکیل دهنده یک جامعه تقریباً غیر ممکن و مستلزم صرف وقت و هزینه زیادی می باشد بنابراین در تحقیقات علوم انسانی ناگزیر هستیم از طریق نمونه گیری اطلاعات دقیق مورد نیاز را از جامعه مورد نظر بدست بیاوریم به گونه ای که نتایج آن قابل تعمیم به جامعه مادر باشد. به طور خلاصه می توان گفت نمونه، شامل مجموعه ای از صفات است که از یک قسمت، گروه و یا جامعه ای بزرگتر انتخاب می شود به گونه ای که این مجموعه معرف ویژگی های آن قسمت، گروه و یا جامعه ای بزرگتر باشد. به طور کلی در انتخاب نمونه نکات زیر می بایست مورد توجه قرار گیرند تا نتایج آن قابل استناد و تعمیم باشد:

- نمونه باید با توجه به اهداف تحقیق انتخاب شود.

- شاخص انتخاب شدن برای تمامی اعضاء جامعه یکسان باشد.

- از اعمال نظر شخصی در گزینش نمونه پرهیز شود.

- آگاهی ها و داناییهای جزئی خود را درباره نمونه نادیده بگیرد.

با توجه به اینکه جامعه آماری این پژوهش شامل دختران دانش آموز سال سوم دبیرستان و دانش پژوهان دختر ناحیه ۷ آموزش و پرورش در سال تحصیلی ۸۱-۸۲ می باشد و عملاً جامعه آماری مورد نظر در سطح دبیرستانها و پیش دانشگاهی هایی مختلف در سطح ناحیه ۷ مشهد پراکنده هستند بنا بر این به طور طبیعی طبقه بندی وجود دارد و در واقع می توان گفت که جمعیت آماری مورد نظر یکدست و یک نواخت نمی باشد لذا در این حالت، اول می بایست جامعه

مادر را به گروه های کوچکتر و متناسب تقسیم نمود و سپس از هر طبقه ای به هر تعداد که لازم باشد انتخاب نمود.

توجه به شرایط فوق الذکر و خصوصیات جامعه آماری و برای مد نظر قرار دادن شرایط ناهمگونی موجود در بین جامعه آماری جهت انتخاب نمونه از روش نمونه گیری طبقه ای تصادفی استفاده شده است. به بیان دیگر می توان گفت جامعه آماری مورد نظر در ۴۰ واحد آموزشی ناحیه ۷ تقسیم بندی و طبقه بندی شده است، که در این پژوهش از هر واحد آموزشی جامعه آماری، به تناسب جمعیت آنها نمونه لازم به طور تصادفی انتخاب گردیده است.

۳-۳- حجم نمونه و روش تعیین آن

مشخص کردن حجم و اندازه گروه نمونه یکی از موضوعات اساسی است که هر پژوهشگر در تحقیق خود با آن مواجه می شود. از نظر عقلی توصیه می شود که حجم نمونه تا حد امکان بزرگ انتخاب شود، زیرا در آن صورت یکسانی و شباهت میانگین و انحراف استاندارد گروه نمونه در صفت مورد نظر با میانگین و انحراف استاندارد جامعه مادر بیشتر است و علاوه بر آن حجم نمونه ارتباط بسیار نزدیکی با آزمون فرض صفر در تحقیق دارد بگونه ای که هر چه اندازه گروه نمونه بزرگتر باشد محقق با قاطعیت بیشتری فرض صفر را که واقعاً نادرست است رد می نماید. اما از سوی دیگر محدودیتهای زمانی و مالی سبب محدودیت حجم نمونه (۱) مورد تحقیق می گردد لذا با توجه به جمیع جهات حجم نمونه باید به گونه ای انتخاب گردد که به لحاظ عملیات آماری معنی دار و پذیرفتنی باشد. بنا به نظر متخصصین علوم انسانی حد اقل نمونه را از فرمول $n/N = 0/05$ می توان محاسبه نمود که در این پژوهش تعداد نمونه از فرمول $n / 6680 = 0 / 05$ عدد ۳۴۴ بدست خواهد آمد لیکن برای بالابردن ضریب اطمینان و بدلیل وجود شرایط مساعد جهت انجام نمونه گیری تعداد ۸۷۰ نفر از دانش آموزان و دانش پژوهان دختر به روش طبقه ای تصادفی به عنوان نمونه انتخاب شدند یعنی در واقع ۱۳ درصد از کل جامعه آماری به عنوان نمونه انتخاب شدند.

(۱) روشهای تحقیق و چگونگی ارزشیابی آن در علوم انسانی - عزت الله نادری ، مریم سیف نراقی

به بیان دیگری می توان گفت از هر کدام از ۴۰ واحد آموزشی ناحیه ۷ آموزش و پرورش مشهد که در جامعه آماری قرار می گرفتند تعداد ۱۳ درصد از افراد جامعه آماری به روش کاملاً تصادفی به عنوان نمونه برگزیده شدند.

۴-۳- روش گردآوری داده ها

برای اندازه گیری متغیرهای این پژوهش از پرسشنامه استفاده شده است، سوالات این پرسشنامه طوری تنظیم شده است که به راحتی برای مخاطب قابل درک و فهم باشد و در واقع نوع طراحی پرسشنامه منظم و یا بسته است یعنی سوالها و پاسخهای گوناگون مربوط به سوالها قبلاً تهیه و آماده شده است و هر یک از پاسخ ها برای هر سوال به گونه ای تنظیم شده که ضمن منطقی بودن برای آن سوال از پاسخ مربوط به سوال دیگر کاملاً مستقل و مجزا می باشد. علاوه بر این سوالات به گونه ای تنظیم شده تا عوامل کیفی را به اندازه کمی تبدیل نماید و نهایتاً با استفاده از روش پنج درجه ای لایکرت نتایج آزمون به صورت نمره مشخص و مورد تجزیه و تحلیل قرار می گیرند.^(۱)

پرسشنامه (پیوست ۱) تهیه شده دارای ۳۰ سؤال می باشد که ویژگیهای آن به شرح زیر می باشد:

- ۱- سوالات مربوط به شناخت افراد از مبنای اسلام در خصوص پوشش (سوالات ۵-۱)
- ۲- سوالات مربوط به نقش و رفتار خانواده در حجاب اسلامی (سوالات ۶-۷)
- ۳- سوالات مربوط به نقش همکلاسی ها و معلمان و مسئولین مدرسه (سوالات ۸-۱۰)
- ۴- سوال مربوط به نقش اقوام و همسایگان (سوال ۱۱)
- ۵- سوالات مربوط به تاثیر مسائل روحی و عاطفی بر حجاب (سوالات ۱۲-۱۴)
- ۶- سوالات مربوط به نقش پوشش در تشکیل و تحکیم خانواده (سوالات ۱۵-۱۸)
- ۷- سوالات مربوط به تاثیر حجاب در تامین اعتدال روحی و معنویت جامعه (سوالات ۱۹-۲۱)
- ۸- سوالات مربوط به تاثیر حجاب در مسائل اجتماعی و اقتصادی و میزان اعتقاد به حجاب (سوالات ۲۲-۲۴)

۹- سوالات مربوط به تاثیر رسانه های گروهی بر پذیرش پوشش اسلامی (سوالات ۳۰-۲۵) بطور کلی در این پرسشنامه از پاسخگو یان در خواست شده نظرات خود را به شرح امتیاز بندی زیر در مورد هر سؤال مشخص نمایند:

۵- (خیلی زیاد) ۴- (زیاد) ۳- (متوسط) ۲- (کم) ۱- (هیچ)

در مورد هریک از این متغیر ها، موارد فوق رعایت شده و هر سؤال متغیری را اندازه گیری می کند به طوریکه اگر پاسخ بین $2/3$ تا $2/4$ باشد یعنی متغیر ضعیف ارزیابی شده است و اگر پاسخ ها بین $2/4$ تا $3/6$ باشد یعنی متغیر متوسط ارزیابی شده است و نهایتاً اگر پاسخ ها بین $3/7$ تا 5 ارزیابی شده باشد یعنی متغیر قوی ارزیابی شده است.

۲-۵- روایی و اعتبار پرسشنامه

منظور از روایی این است که ابزار انتخاب شده برای اندازه گیری بتواند صفت مورد نظر را بخوبی اندازه گیری کند. طرح پرسشهای درست با عباراتی که ابهام آن به حداقل ممکن برسد، شرط اساسی برای روایی پرسشنامه میباشد و در واقع ابزار تحقیق (پرسشنامه) است که جنبه مهمی از هدف تحقیق را اندازه گیری میکند.^(۱)

برای بالا بردن روای این تحقیق در ابتدا به کمک همکاران و اساتید صاحب نظر پرسشنامه اولیه طراحی گردید و بعد از آن طی چندین جلسه کارشناسی سوالات مبهم و گنگ و پرسشهای بی ارتباط با موضوع حذف گردید و پرسشنامه بصورت آزمایشی توسط تعدادی از همکاران، اقوام و دانش آموزان تکمیل گردید و نهایتاً با مد نظر قرار دادن نظرات اصلاحی آنان پرسشنامه نهایی تدوین و مورد بهره برداری قرار گرفت.

منظور از اعتبار آزمون ثبات و پایایی اندازه گیری در آزمونهای مختلف است. آزمونهایی که ضریب اعتبار بالایی دارند خطاهای اندازه گیری آن به حد اقل کاهش می یابد به گونه ای که اگر آزمایش تکرار شود صرف نظر از آنچه که اندازه گرفته می شود نمره های آزمون در دفعات مختلف باهم قابل مقایسه اند بطور کلی هر آزمونی که دارای روایی باشد همواره دارای اعتبار نیز میباشد.

برای محاسبه اعتبار پرسشنامه از فرمول آلفای کرانباخ استفاده شده است که با استفاده از نرم افزار SPSS ضریب همبستگی در مورد این تحقیق عدد ۷۹۵٪ بدست آمده است و بنابراین اظهار نظر پژوهشگران و اساتید علوم اجتماعی ضریب اعتبار بین ۷۰ تا ۸۰ درصد برای هد فهای پژوهشی کافی می باشد بنابراین ضریب اعتبار ۷۹۵٪ این تحقیق حاکی از اعتبار خوب پرسشنامه می باشد.^(۲)

(۱) جان بست- ترجمه دکتر حسن پاشا شریفی - نرگس طالقانی- روش تحقیق در علوم تربیتی و رفتاری ۱۳۸۶ صفحه ۲۳۵
(۲) محمود دلپسند نقش مدیریت خصوصی در بهره برداری مراعات ۱۳۸۲ صفحه ۵۷

۶-۳- طرح پژوهش

نظر به اینکه هدف از این پژوهش جمع آوری اطلاعات دقیق و وسیع در خصوص عوامل موثر در بد حجابی دختران میباشد، لذا نوع تحقیق غیر تجربی و یا توصیفی می باشد و در این پژوهش تلاش خواهد شد آنچه را که هست توصیف شود و از دستکاری عوامل و متغیرها جلوگیری شده است. تحقیق توصیفی در زمره تحقیقات بعد از وقوع میباشود و واقع این تحقیق به چستی پدیده ها پاسخ می دهد. به بیان دیگر روش تحقیق این طرح، توصیفی و از نوع همبستگی و همخوانی است به این دلیل که آنچه را که هست توصیف می کند و شامل جمع آوری، ثبت، تجزیه و تحلیل و تفسیر شرائط موجود است و تلاش بر این است که روابط میان متغیرها دستکاری نشود تا موقعیتهای موجود کشف شود.

بطور کلی وقتی از تحقیق همبستگی استفاده می شود که محقق دو یا چند دسته از اطلاعات مختلف مربوط به یک گروه را در اختیار داشته باشد. زیرا که این روش برای مطالعه میزان تغییرات یک یا چند عامل، در اثر تغییرات یک یا چند عامل دیگر است. نمودار پراکنش و همبستگی ابزارهایی هستند برای مشخص نمودن وجود و یا عدم وجود ارتباط بین متغیرها و برای استفاده از این ابزار باید داده ها به صورت جفتی جمع آوری شوند. تحلیل مربوط به محاسبه ضریب همبستگی، خطی است که با (r) و با فرمول زیر محاسبه می گردد:

$$r = \frac{n \sum xy - (\sum x)(\sum y)}{\sqrt{[n \sum x^2 - (\sum x)^2][n \sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

ضریب همبستگی پیرسن (r) بیانگر قدرت ارتباط و همبستگی بین دو متغیر اندازه گیری شده در مجموعه معینی از داده ها است. همواره بین ۱ و -۱ می باشد.

۷-۳- روشها تجزیه و تحلیل داده ها

برای توصیف اطلاعات جمع آوری شده از آمار توصیفی فروانی، درصد فروانی و میانگین استفاده خواهد شد و برای تحلیل داده ها و تعمیم خصائص گروه های نمونه به کل جامعه آماری از دسته بندی موضوعی، مقایسه تطبیقی و ضریب همبستگی بهره گیری خواهد شد.

۸-۳- محدودیتهای تحقیق

فعالتهای پژوهشی همواره با محدودیتهایی روبه رو هستند که مانع دستیابی محقق به نتایج صددرصد قطعی و واقعی می شوند لذا بدست آوردن نتایج کاملاً مطلوب و مطابق با اهداف مورد نظر، کمی دشوار به نظر می رسد این پژوهش نیز همانند تحقیقات مشابه با محدودیتهای و مشکلاتی به شرح زیر مواجه بوده است:

- ۱- مهمترین محدودیت این تحقیق عدم تعمیم پذیری یافته ها و نتایج آن خارج از چارچوب مکانی و زمانی پژوهش می باشد.
- ۲- مشکلات عمومی تحقیق و مطالعات علمی در کشور ما، در این تحقیق نیز وجود داشته است که از جمله نبودن امکانات و بودجه، نبودن وسیله نقلیه جهت مطالعات میدانی و مشکلات ناشی از بوروکراسی سازمانی را عنوان نمود.

۹-۳- متغیرهای مستقل و وابسته

با توجه به اینکه در این تحقیق عوامل موثر بر بد حجابی دختران بررسی می شود بنابراین متغیرهای مستقل یا عواملی که در میزان بد حجابی تاثیر گذار می باشند به قرار زیر می باشند:

شناخت عمیق در خصوص حجاب

- خانواده و دوستان

- اجتماع و مدرسه

- تلویزیون و ماهواره

متغیر وابسته در این پژوهش، بد حجابی دختران می باشد که از عوامل فوق متاثر می باشد.

فصل چهارم:

یافته های تحقیق

۱-۴-۱- توصیف داده ها در خصوص شناخت دختران نسبت به حجاب

برای بررسی و اطلاع یافتن از نظرات پاسخ گویان نسبت به موضوع حجاب تعداد ۸۷۰ پرسشنامه تکمیل شده دانش آموزان سال سوم و پیش دانشگاهی ناحیه ۷ آموزش و پرورش مشهد مورد مطالعه ، بررسی و ارزیابی قرار گرفتند و نتایج آن در خصوص هر کدام از سئوالات شرح زیر بیان خواهد شد.

۱-۱-۴- میزان پذیرش حجاب در بین دختران

فکر و اندیشه وقتی به عمل و رفتار منجر می شود که فکر از مرحله شناخت به باور قلبی رسیده باشد. ایمان و باور قلبی است که شناخت را به عمل تبدیل می کند. پزشکانی هستند که به مضرات سیگار کشیدن شناخت دارند ولی چون شناخت به باور قلبی تبدیل نشده است سیگار می کشند یا همه ما به فواید ورزش شناخت داریم ولی چون تبدیل به باور قلبی نشده، به آن عمل نمی کنیم. می خواهیم بدانیم دختران به چه مقدار حجاب را پذیرفته اند و این موضوع در بین آنان به مرحله باور قلبی رسیده است؟

بر اساس نتایج بدست آمده از تعداد ۸۷۰ نمونه از جامعه آماری تعداد ۲۴۴ نفر یا ۲۸٪ حجاب را به عنوان يك اصل اسلامي بطور خیلی زیاد و ۲۶۷ نفر یا ۳۱٪ این موضوع را بطور زیاد قبول داشته اند. از ۴۱٪ مابقی ۳۶٪ بطور متوسط قبول نموده و ۵٪ نیز حجاب را نپذیرفته اند.

جمع	پذیرش حجاب					فراوانی
	هیچ	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	و درصد فراوانی
۸۷۰	۱۰	۳۶	۳۱۳	۲۶۷	۲۴۴	فراوانی
۱۰۰	۱	۴	۳۶	۳۱	۲۸	درصد

۲-۱-۴- شناخت دانش آموزان نسبت به حجاب در ادیان دیگر

دختران و زنان جامعه بنابه اطلاعات مذهبی خویش ، می دانند حجاب یکی از توصیه های دین اسلام و قرآن کریم است ولی شاید بعضی ها احساس کنند که این توصیه و دستور فقط منحصرًا مربوط به دین اسلام است و ادیان دیگر نظری راجع به حجاب ندارند و شاید احساس کنند که اسلام خواسته است بر زن سخت بگیرد.

جامعه آماری در پاسخ به این سؤال که اطلاعات شما در مورد حجاب از دیدگاه ادیان دیگر تا چه حدی است؟

بشرح زیر پاسخ داده است:

۲۰٪ دانش آموزان ما می دانند که علاوه بر اسلام در ادیان آسمانی و غیر آسمانی دیگر نیز این موضوع آمده است و بر آن تأکید شده است و ۸۰٪ از این مسأله بی اطلاع و یا اطلاع ضعیفی دارند.

جمع	شناخت دانش آموزان نسبت به حجاب در ادیان مختلف					فراوانی و درصد فراوانی
	هیچ	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	
۸۶۶	۴۷	۲۲۶	۴۱۶	۱۳۲	۴۵	فراوانی
۱۰۰	۵	۲۶	۴۹	۱۵	۵	درصد

۴-۱-۳- آیا چادر همان پوشش کامل است؟

بعضی از زنان جامعه ما، چادر را به عنوان پوشش کامل قبول دارند و بعضی معتقدند با مانتو و شلوارو یا به صورتهای گوناگون نیز می توان پوشش کامل را رعایت نمود. دانش آموزان سال سوم متوسطه و پیش دانشگاهی به سؤال سوم پرسشنامه که آیا چادر را به عنوان پوشش کامل قبول د ۱۶٪ یا ۱۳۸ نفر آنان بطور خیلی زیاد چادر را بعنوان پوشش کامل قبول نموده اند.

۱۷٪ یا ۱۴۲ نفر آنان بطور زیاد چادر را بعنوان پوشش کامل قبول کرده اند.

۲۷٪ یا ۲۳۳ نفر آنان بطور متوسط چادر را بعنوان پوشش کامل قبول نموده اند.

۲۲٪ یا ۱۹۲ نفر آنان بطور کم چادر را بعنوان پوشش کامل قبول کرده اند.

۱۸٪ یا ۱۵۴ نفر آنان چادر را بعنوان پوشش کامل قبول نکرده اند.

ارند یانه؟ بصورت زیر پاسخ داده اند:

جمع	چادر و پوشش کامل					فراوانی
	هیچ	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	و درصد
۸۵۹	۱۵۴	۱۹۲	۲۳۳	۱۴۲	۱۳۸	فراوانی
۱۰۰	۱۸	۲۲	۲۷	۱۷	۱۶	درصد

۴-۱-۴- شناخت دانش آموزان از قرآن راجع به پوشش

زنان و دختران ما با توجه به اینکه در خانواده مسلمان بدنیا آمده و تربیت شده اند فقط می دانند که زن مسلمان باید پوشش داشته باشد ولی چرا باید این مسأله را رعایت کنند و کتاب آسمانی آنان راجع به این مسأله چه می گوید؟ و چه انتظاراتی از آنان دارد؟ شاید اطلاعاتی عمیق نداشته باشند. ما می خواهیم بدانیم که اطلاعات آنان راجع به دستورات قرآن کریم در این زمینه چیست؟ و دانش آموزان و دانش پژوهان ما به چه میزان با سخنان قرآن کریم راجع به پوشش آشنا هستند؟

در نظر خواهی انجام شده گفته اند:

- 62 نفر یا ۷٪ آنان بطور خیلی زیاد با دستورات خدا در مورد حدود حجاب آشنا هستند.
 ۲۵۹ نفر یا ۳۰٪ آنان بطور زیاد با دستورات خدا در مورد حدود حجاب آشنا هستند.
 ۴۲۰ نفر یا ۴۹٪ آنان بطور متوسط با دستورات خدا در مورد حدود حجاب آشنا هستند.
 ۴۲۰ نفر یا ۴۹٪ آنان بطور متوسط با دستورات خدا در مورد حدود حجاب آشنا هستند.
 ۱۱۴ نفر یا ۱۳٪ آنان بطور کم با دستورات خدا در مورد حدود حجاب آشنا هستند.
 ۱۰ نفر یا ۱٪ آنان هیچ آشنائی با دستورات خدا در مورد حدود حجاب ندارند.

جمع	آگاهی از دستورات خدا و قرآن راجع به حدود حجاب					فراوانی
	هیچ	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	و درصد
۸۶۵	۱۰	۱۱۴	۴۲۰	۲۵۹	۶۲	فراوانی
۱۰۰	۱	۱۳	۴۹	۳۰	۷	درصد

۵-۱-۴- شناخت نسبت به الگوهای حجاب

دانش آموزان ما با نامهای زنان نمونه اسلام آشنایند و اگر از آنها بخواهیم که حداقل چند نمونه را نام ببرند اسم اولین شخصی که به ذهنشان می آید و نام آن را خواهند برد: حضرت زهرا(س) خواهد بود و همینطور حضرت زینب، خدیجه و... اگر از دانش آموزان سوال کنیم که بهترین ویژگی حضرت زهرا(س) و یا حضرت زینب (ع) چیست؟ پاسخ خواهند داد حجاب. فکر می کنید اگر واژه چرا را به سوالمان بیافزائیم و بپرسیم: چرا برجسته ترین ویژگی آنان حجاب و پوشش بود می توانند پاسخ سریع و همراه با شناخت عمیق به ما بدهند؟ جامعه آماری ما در پاسخ به این سوال که ((آشنائی شما با الگوهای اسلامی حجاب به چه اندازه است؟)) اینگونه پاسخ داده اند:

۸٪ یا ۶۵ نفر بطور خیلی زیاد با الگوهای حجاب آشنائی دارند.

۲۷٪ یا ۲۳۳ نفر بطور زیاد با الگوهای حجاب آشنائی دارند.

۴۴٪ یا ۳۸۰ نفر بطور متوسط با الگوهای حجاب آشنائی دارند.

۱۸٪ یا ۱۵۴ نفر بطور کم با الگوهای حجاب آشنائی دارند. ۳٪ یا ۲۹ نفر هیچ آگاهی و شناختی نسبت به الگوهای حجاب ندارند.

جمع	شناخت نسبت به الگوهای حجاب					فراوانی و درصد فراوانی
	هیچ	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	
۸۷۰	۲۹	۱۵۴	۳۸۰	۲۳۳	۶۵	فراوانی
۱۰۰	۳	۱۸	۴۴	۲۷	۸	درصد

۶-۱-۴- تشویق خانواده برحجاب دختران

با تامل اندکی نسبت به حضور زنان و دختران در جامعه متوجه اختلاف در پوشش مادران و دخترانشان می شویم. هرچند بعضی از دختران و مادران با هم پوشش مرسوم اجتماعی را ندارند و بعضی با هم به این مسئله توجه نموده اند و پابه پای همدیگر با رعایت پوشش مناسب

۵۰٪ یا ۴۳۸ نفر از دانش آموزان تشویق خانواده را در پذیرش حجاب خیلی زیاد می دانند .
 ۲۱٪ یا ۲۸۳ نفر از دانش آموزان تشویق خانواده را در پذیرش حجاب زیاد می دانند.
 ۱۲٪ یا ۱۰۷ نفر از دانش آموزان تشویق خانواده را در پذیرش حجاب متوسط می دانند.
 ۴٪ یا ۳۷ نفر از دانش آموزان نقش تشویق خانواده را کم و ۳٪ یا ۲۴ نفر از آنها هیچ
 نقشی را برای خانواده در پذیرش حجاب قائل نیستند.

	خانواده و تشویق آنان در پذیرش پوشش					فراوانی و درصد فراوانی
	هیچ	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	
جمع						
	۸۶۷	۲۲	۳۳	۱۰۱	۲۸۳	۴۳۸
راوانی						
درصد	۱۰۰	۳	۴	۱۲	۲۱	۵۰

۷-۱-۴- تأثیر خانواده بر پوشش دختران

در بحث خانواده و حجاب ، به بررسی نقش عاطفی در پذیرش یا عدم پذیرش پرداختیم و در اینجا به نقش رفتاری و عملی یا میزان تاثیرگذاری پوشش خواهر ، مادر بر روی دختران جوانشان می پردازیم.

۲۶٪ دانش آموزان یا ۲۲۴ نفر آنان نقش نزدیکان را در پذیرش پوشش خود به میزان خیلی زیاد مؤثر می دانند.

۳۰٪ دانش آموزان یا ۲۵۷ نفر آنان نقش خواهر و مادر را بر روی پذیرفتن پوشش زیاد مؤثر دانسته اند.

بنابر این نصف بیشتر جامعه آماری ما رعایت پوشش از طرف نزدیکان را بر روی پوشش خویش مؤثر می دانند.

۱۰٪ دانش آموزان نقش خواهر و مادران را مؤثر نمی دانند و ۱۴٪ آنان بطور کم مؤثر می دانند.

جمع	تأثیر پوشش مادر و خواهر بر پوشش دختران خانواده					فراوانی
	هیچ	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	فراوانی
۸۶۲	۹۳	۱۱۷	۱۷۱	۲۵۷	۲۲۴	راوانی
۱۰۰	۱۰	۱۴	۲۰	۳۰	۲۶	درصد

۸-۱-۴- تأثیر پوشش دوستان

فرزندان ما وقتی دوران ابتدائی را سپری می کنند در آستانه بلوغ فکری روانی اجتماعی و سپس جنسی قرار می گیرند و روبرو به زندگی اجتماعی رامی آموزند، دوستانی برای خود انتخاب نموده و در حقیقت او را محرم راز خود دانسته و مسائل شخصی، خانوادگی ... را با او در میان می گذارند. در پاسخ به این سؤال که ((رعایت پوشش اسلامی دوستان و همکلاسان تا چه اندازه ای بر رعایت حجاب شما اثر گذار بوده است؟)) پاسخ های زیر حاصل گردیده است:

۳۶۳ نفر یا ۴۳٪ دانش آموزان تأثیر حجاب دوستان بر روی خود را متوسط و کمتر دانسته اند. ۲٪ یا ۲۷۲ نفر از دانش آموزان تأثیر حجاب دوستان بر روی خود را زیاد و خیلی زیاد دانسته اند. ۲۵٪ یا ۲۱۲ نفر از دانش آموزان یا دانش پژوهان پوشش دوستان را بر روی حجاب خویش موثر نمی دانند.

جمع	تأثیر پوشش دوستان بر پوشش دانش آموزان					فراوانی
	هیچ	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	فراوانی
۸۴۷	۲۱۲	۱۸۹	۱۷۴	۱۶۷	۱۰۵	فراوانی
۱۰۰	۲۵	۲۲	۲۱	۲۰	۱۲	درصد

۹-۱-۴- تأثیر پوشش معلمان و مسئولین مدرسه

در خصوص میزان تأثیر پوشش معلمان و مسئولین مدرسه بر پوشش دانش آموزان نتایج بدست آمده از این تحقیق نشان می دهد که:

۳۰٪ یا ۲۵۹ نفر آنان رعایت پوشش معلمان و مسئولین مدرسه را بر روی خود موثر ندانسته اند. ۲۵٪ یا ۲۱۶ نفر از آنان رعایت پوشش معلمان و مسئولین مدرسه را بر روی خود کم تأثیر می دانند. ۱۹٪ یا ۱۶۰ نفر از آنان رعایت پوشش معلمان و مسئولین مدرسه را بر روی خود بطور متوسط موثر دانسته اند.

۱۸٪ یا ۱۵۳ نفر از آنان رعایت پوشش معلمان و مسئولین مدرسه را بر روی خود بطور زیاد موثر دانسته اند.

۸٪ یا ۶۹ نفر از آنان رعایت پوشش معلمان و مسئولین مدرسه را بر روی خود بطور خیلی زیاد موثر دانسته اند.

بنابر این ۷۴٪ دانش آموزان و دانش پژوهان رعایت پوشش معلمان و مسئولان مدرسه را متوسط و کمتر می دانند و ۲۶٪ بقیه پوشش معلمان و مسئولان را بر روی پوشش خود موثر می دانند.

جمع	تأثیر پوشش معلمان و مسئولین مدرسه بر روی پوشش دختران					فراوانی
	هیچ	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	درصد
۸۵۴	۲۵۹	۲۱۶	۱۶۰	۱۵۳	۶۹	فراوانی
۱۰۰	۳۰	۲۵	۱۹	۱۸	۸	درصد

۱۰-۱-۴- تأثیر رفتار مسئولین مدرسه بر روی پوشش دختران

راجع به سؤال برخورد مسئولین پاسخ های زیر بدست آمده است:

۲۶٪ یا ۲۴۴ نفر آنان برخورد مسئولین را در پذیرش حجاب موثر ندانسته اند.

۲۳٪ یا ۱۹۴ نفر آنان برخورد مسئولین را در پذیرش حجاب بطور کم موثر دانسته اند.
 ۲۴٪ یا ۲۰۸ نفر آنان برخورد مسئولین را در پذیرش حجاب بطور متوسط موثر دانسته اند.
 بنابراین ۷۳٪ دانش آموزان که اکثریت دانش آموزان را تشکیل می دهند برخورد مسئولین را بر روی پوشش خویش متوسط و کمتر دانسته اند.
 ۱۰٪ یا ۸۳ نفر جامعه آماری ما برخورد مسئولین بر روی پوشش خویش را خیلی زیاد موثر دانسته اند.
 ۱۷٪ یا ۱۴۶ نفر دانش آموزان ما برخورد مسئولین بر روی پوشش خود را زیاده موثر دانسته اند.
 بنابراین ۲۷٪ دانش آموختگان ما برخورد مسئولین بر روی پوشش خویش را خیلی زیاد و زیاد موثر دانسته اند و ۲۴٪ بطور متوسط ۴۹٪ آنان برخورد مسئولین را بر روی پوشش خود کم تأثیر و یا بی تأثیری می دانند

جمع	برخورد مسئولین مدرسه بر روی پذیرش حجاب					فراوانی و درصد فراوانی
	هیچ	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	
۸۷۵	۲۴۴	۱۹۴	۲۰۸	۱۴۶	۸۳	فراوانی
۱۰۰	۲۶	۲۳	۲۴	۱۷	۱۰	درصد

۱-۱-۴- تأثیر اقوام و همسایگان بر پوشش دانش آموزان دختر

دانش آموزان دختر علاوه بر خانواده، اولیاء مدرسه و دوستان با اقوام و خویشان خود در ارتباطند. در این تحقیق تأثیر حجاب اقوام و همسایگان بر میزان پوشش دانش آموزان مورد پرسش قرار گرفته است.

نتایج حاصل از پاسخهای جامعه آماری بصورت زیر می باشد:

۷٪ یا ۶۴ نفر جامعه آماری ما بطور خیلی زیاد این عامل را موثر می دانند.

۱۹٪ یا ۱۵۸ نفر جامعه آماری ما بطور زیاد این عامل را موثر می دانند.

۲۵٪ یا ۲۱۱ نفر جامعه آماری ما بطور متوسط این عامل را موثر می دانند.

۲۴٪ یا ۲۱۰ نفر جامعه آماری ما بطور کم این عامل را موثر می دانند.

جمع	تأثیر پوشش همسایگان و اقوام بر پوشش دختران					فراوانی درصد فراوانی
	هیچ	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	
۸۶۱	۲۱۸	۲۱۰	۲۱۱	۱۵۸	۶۴	فراوانی
۱۰۰	۲۵	۲۴	۲۵	۱۹	۷	درصد

۱۲-۱-۴- تأثیر خودنمایی بر پوشش دختران

یکی از ویژگیهای مهم در زنان خودآرایی و خودنمایی است و از نظر روانشناسی، خود آرائی یکی از نیازهای اصلی و فطری زن بحساب می رود. زنان از نظر روانی دارای خصلت ((دگرخواهی)) هستند و همین موجب خودآرائی آنان می شود. آشکار ساختن زیبایی در اندام و لباس، رضایت و خشنودی نفس را در بر دارد و نظیف بودن زن در جسم و لباس و زینت موجب شادی و رضایت خاطر اوست. مسئله ای است که آیا خود آرائی و خودنمایی که در جامعه ما محسوس است باعث برطرف شدن نیازهای فطری و روانی زن است یا این روحیه باید در جایگاه خانواده پاسخ بگیرد و در اجتماع زنان می بایست با پوشش ظاهر شوند. می خواهیم بدانیم بدحجابی که در جامعه ما محسوس و مشهود است، به چه میزان به علت روحیه خودنمایی در زنان است؟

نتایج حاصل از پاسخ جامعه آماری بشرح جدول زیر می باشد:

۴۸٪ جمعیت آماری معتقدند که بطور خیلی زیاد بدحجابی به جهت خودنمایی است.

۲۸٪ جمعیت آماری معتقدند که بطور زیاد بدحجابی به جهت خودنمایی است.

۱۴٪ جمعیت آماری معتقدند که بطور متوسط بدحجابی به جهت خودنمایی است.

۱۰٪ بقیه برای روحیه خودنمایی در نپذیرفتن حجاب نقش قائل نشده اند.

فراوانی و درصد فراوانی	تأثیر روحیه خودنمایی در بدحجابی				
	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	هیچ
جمع	۴۱۰	۲۴۱	۱۱۷	۴۸	۳۱
فراوانی	۴۱۰	۲۴۱	۱۱۷	۴۸	۳۱
درصد	۴۸	۲۸	۱۴	۶	۴
	۱۰۰				

۱۳-۱-۴-لباس و مد

انسان از یکنواختی و تکرار گریزان و مشتاق تغییر، تحول، دگرگونی و تنوع است. و مخصوصاً زن این تغییر و تحول را در طرح، رنگ، مدل لباس خویش به نمایش می گذارد. و اسلام هیچوقت این مسأله را نکوهش نکرده بلکه زنان را سفارش به لباس نیکو پوشیدن نموده و خواسته است زیور آلات (خویش راحتی در زمان عبادت هم استفاده نمایند. امام صادق(ع) : لباس بیوش و زینت کن برآستی خدا زیباست و زیبایی را دوست دارد لکن این تجمل و زیبایی (ص) از راه حلال جستجو کن.

امام صادق(ع): زن بدون داشتن زیور و یا تهی از زیور آلات نباید نماز بجا آورد.
در پاسخ به سؤال ما ((بدحجابی در بین دختران به جهت پذیرش لباسهای منطبق با مد روز تا چه حدی انجام می پذیرد؟))

۵۶٪ یا ۴۷۷ نفر گرایش به بدحجابی را بطور خیلی زیاد بعلت تطبیق با مد روز دانسته اند.
۳۰٪ یا ۲۴۸ نفر گرایش به بدحجابی را بطور زیاد بعلت تطبیق با مد روز دانسته اند.
بنابراین ۸۶٪ دانش آموزان و دانش پژوهان تقریباً عقیده نزدیک به هم دارند و تراکم جامعه آماری ما در این قسمت است.

۱۰٪ یا ۸۸ نفر انطباق با مد روز را بطور متوسط عامل بدحجابی دانسته اند.

یعنی ۹۶٪ معتقدند که مد روز، عامل شیوع و فراگیر شدن بدحجابی در جامعه است.

جمع	گرایش به بد حجابی					فراوانی و درصد فراوانی
	هیچ	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	
۸۴۹	۹	۲۷	۸۸	۲۴۸	۴۷۷	فراوانی
۱۰۰	۱	۳	۱۰	۳۰	۵۶	درصد

۱۴-۱-۴- عقده های روانی و کمبود عاطفی

بدحجابی در بین دختران به جهت عقده های روانی و کمبود عاطفی تا چه حدی انجام می پذیرد؟

۳۶٪ یا ۳۱۲ نفر آنان بطور خیلی زیاد عقده های روانی و کمبود عاطفی را در بدحجابی مؤثر می دانند.

۳۱٪ یا ۲۶۸ نفر آنان بطور زیاد عقده های روانی و کمبود عاطفی را در بدحجابی مؤثر می دانند.

۱۷٪ یا ۱۴۵ نفر آنان بطور متوسط عقده های روانی را در بد حجابی مؤثر می دانند.

۱۰٪ یا ۸۴ نفر آنان بطور کم عقده های روانی و کمبود عاطفی را در بد حجابی مؤثر می دانند.

۶٪ یا ۵۱ نفر آنان عقده های روانی و کمبود عاطفی را در بدحجابی مؤثر نمی دانند.

جمع	عقده های روانی و کمبود عاطفی					فراوانی و درصد فراوانی
	هیچ	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	
۸۶۰	۵۱	۸۴	۱۴۵	۲۶۸	۳۱۲	فراوانی
۱۰۰	۶	۱۰	۱۷	۳۱	۳۶	درصد

۱۵-۱-۴- پوشش و عدم موفقیت در ازدواج

خانوادگی خویش می دانند، در پاسخ به این سؤال که:

میزان موفقیت دخترانیکه پوشش مناسب ندارند در امر ازدواج تا چه حدی مؤثر است؟

۸٪ یا ۶۷ نفر دانش آموزان و دانش پژوهان نداشتن پوشش مناسب را بطور خیلی زیاد در عدم موفقیت امر ازدواج مؤثر می دانند.

۹٪ یا ۷۶ نفر آنان نداشتن پوشش مناسب را بطور زیاد در عدم موفقیت امر ازدواج مؤثر می دانند.

۳۶٪ یا ۳۰۴ نفر از آنان نداشتن پوشش مناسب را بطور متوسط در عدم موفقیت امر ازدواج مؤثر می دانند.

۳٪ یا ۳۱۵ نفر از آنان پوشش مناسب را به میزان کم در عدم موفقیت امر ازدواج مؤثر می دانند.

۱۰٪ یا ۸۱ نفر از آنان پوشش مناسب را در عدم موفقیت امر ازدواج دخیل نمی دانند.

	پوشش و عدم موفقیت در امر ازدواج					فراوانی و درصد فراوانی
	هیچ	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	
جمع	۸۱	۳۱۵	۳۰۴	۷۶	۶۷	فراوانی
	۱۰	۳۷	۳۶	۹	۸	درصد

۱-۱-۴- پوشش و موفقیت در ازدواج

در پاسخ به این سؤال که میزان موفقیت دخترانیکه پوشش مناسب دارند در امر ازدواج به نظر

شما تا چه حدی است؟

۳۲٪ یا ۲۷۳ نفر چنین دخترانی را در ازدواج بطور خیلی زیاد موفق دانسته اند.

۳۴٪ یا ۲۸۷ نفر چنین دخترانی را در ازدواج بطور زیاد موفق دانسته اند.

۳٪ یا ۳۳ نفر برای دخترانی که پوشش مناسب دارند هیچ موفقیتی را پیش بینی نمی کند.

۵٪ یا ۳۹ نفر برای دخترانی که پوشش مناسب دارند موفقیت کمی را پیش بینی می کنند.

جمع	تاثیر پوشش در ازدواج					فراوانی
	هیچ	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	درصد
۸۵۱	۳۳	۳۹	۲۱۹	۲۸۷	۲۷۳	فراوانی
۱۰۰	۳	۵	۲۶	۳۴	۳۲	درصد

۱۷-۱-۴- نقش حجاب در ازدواج

به نظر شما مردان در امر ازدواج برای پوش مناسب و کامل زنان تا چه حدی ارزش قائلند؟
جامعه آماری ما پاسخ می دهد:

۱۵ نفر یا ۲٪ دانش آموزان و دانش پژوهان معتقدند که مردان هیچ ارزشی برای پوشش زنان قائل نیستند.

۳۹ نفر یا ۵٪ آنان معتقدند که مردان ارزش کمی برای پوشش زنان قائلند.

۲۰۷ نفر یا ۲۴٪ آنان معتقدند که مردان ارزش متوسطی برای پوشش زنان قائلند.

۲۶۳ نفر یا ۳۰٪ آنان معتقدند که مردان ارزش زیادی برای پوشش زنان قائلند.

۳۳۶ نفر یا ۳۹٪ آنان معتقدند که مردان ارزش خیلی زیادی برای پوشش زنان قائلند.

جمع	ارزش گذاری مردان برای پوشش زنان					فراوانی
	هیچ	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	درصد
۸۶۰	۱۵	۳۹	۲۰۷	۲۶۳	۳۳۶	فراوانی
۱۰۰	۲	۵	۲۴	۳۰	۳۹	درصد

۱-۱-۴- نقش حجاب در طلاق

رعایت پوشش از سوی بانوان در پائین آوردن آمار طلاق تا چه حدی تاثیر گذار است؟
 ۳۹٪ جامعه آماری ما رعایت پوشش را در پائین آوردن آمار طلاق بطور خیلی زیاد مؤثر دانسته اند.

۳۰٪ جامعه آماری ما رعایت پوشش را در پائین آوردن آمار طلاق بطور زیاد مؤثر دانسته اند.
 ۲۴٪ جامعه آماری ما رعایت پوشش را در پائین آوردن آمار طلاق بطور متوسط مؤثر دانسته اند.

۵٪ جامعه آماری ما رعایت پوشش را در پائین آوردن آمار طلاق بطور کم مؤثر دانسته اند.
 ۲٪ جامعه آماری ما رعایت پوشش را در پائین آوردن آمار طلاق مؤثر ندانسته اند.

	تأثیر پوشش در طلاق					فراوانی و درصد فراوانی
	هیچ	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	
جمع						
۸۵۱	۵۴	۱۲۵	۲۲۹	۲۳۸	۲۰۵	فراوانی
۱۰۰	۶	۱۵	۲۷	۲۸	۲۴	درصد

۱-۱-۴- تأثیر حجاب در خودآرایی

در پاسخ به سؤال رعایت پوشش از سوی بانوان در پائین آوردن انگیزه رقابت در خودآرایی تا چه حدی تاثیر گذار است؟

۳۲ یا ۳۱٪ از جامعه آماری ما معتقدند رعایت پوشش هیچ اثری در پائین آوردن انگیزه رقابت در خودآرایی ندارد.

۸۶ نفر یا ۱۰٪ از جامعه آماری ما معتقدند رعایت پوشش اثر کمی در پائین آوردن انگیزه رقابت در خودآرایی دارد.

۳۱۸ نفر یا ۳۷٪ از جامعه آماری ما معتقدند رعایت پوشش اثر زیادی در پائین آوردن انگیزه رقابت در خودآرایی دارد.

۲۴۱ یا ۲۸٪ از جامعه آماری ما معتقدند رعایت پوشش اثر خیلی زیادی در پائین آوردن انگیزه رقابت در خودآرایی دارد.

جمع	رعایت پوشش و کم شدن انگیزه رقابت					فراوانی و درصد فراوانی
	هیچ	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	
۸۶۳	۳۲	۸۶	۱۸۶	۳۱۸	۲۴۱	فراوانی
۱۰۰	۳	۱۰	۲۲	۳۷	۲۸	درصد

۲۰-۱-۴-حجاب و حفظ معنویت

رعایت پوشش اسلامی در حفظ معنویت و اخلاق جامعه تا چه حدی تاثیر گذار است؟
 ۴۳٪ یا ۳۶۲ نفر از جامعه آماری ما رعایت پوشش اسلامی را در حفظ معنویت و اخلاق بطور خیلی زیاد موثر می دانند.

۳۱٪ یا ۲۶۳ نفر از جامعه آماری ما رعایت پوشش اسلامی را در حفظ معنویت و اخلاق بطور زیاد موثر میدانند.

۱۷٪ یا ۱۴۱ نفر از جامعه آماری ما رعایت پوشش اسلامی را در حفظ معنویت و اخلاق بطور متوسط موثر می دانند.

۷٪ یا ۶۳ نفر رعایت پوشش اسلامی را در حفظ معنویت و اخلاق بطور کم موثر می دانند. و تنها ۲٪ یا ۲۱ نفر بین این دو موضوع ارتباطی نمی بینند.

جمع	رعایت پوشش و حفظ معنویت و اخلاق					فراوانی و درصد فراوانی
	هیچ	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	
۸۵۰	۲۱	۶۳	۱۴۱	۲۶۳	۳۶۲	فراوانی
۱۰۰	۲	۷	۱۷	۳۱	۴۳	درصد

۲۱-۱-۴-حجاب و اعتدال روحی

مدگرایی و تجمل پرستی در برهم زدن اعتدال روحی مردان تا چه حدی موثر است؟
 ۳۸٪ یا ۳۱۶ نفر جامعه آماری ما مدگرایی را در برهم زدن اعتدال روحی مردان بطور خیلی زیاد موثر میدانند و ۳۳٪ یعنی ۲۷۶ نفر به میزان زیاد مد گرایی را در برهم زدن اعتدال روحی مردان موثر می دانند.

۱۹٪ یا ۱۵۸ نفر این تاثیر گذاری را متوسط دانسته اند.

۶٪ یا ۵۴ نفر جامعه آماری ما برای مدگرایی در برهم زدن اعتدال روحی اثر کمی قائلند.

۴٪ یا ۳۵ نفر آنان هیچ اثری برای مدگرایی و تجمل پرستی بر روی برهم خوردن اعتدال روحی قائل نیستند.

جمع	پذیرش حجاب					فراوانی و درصد فراوانی
	هیچ	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	
۸۳۹	۳۵	۵۴	۱۵۸	۲۷۶	۳۱۶	فراوانی
۱۰۰	۴	۶	۱۹	۳۳	۳۸	درصد

۲۲-۱-۴-مدگرایی و اقتصاد خانواده

تاثیر مدگرایی، تجملگرایی و بی بندوباری در کاهش توان اقتصادی خانواده تا چه حدی است؟
جامعه آماری ما پاسخ میدهد:

۳۷٪ یا ۳۰۷ نفر تاثیر مدگرایی را در کاهش توان اقتصادی خانواده خیلی زیاد دانسته اند.

۳۷٪ یا ۳۰۵ نفر تاثیر مدگرایی را در کاهش توان اقتصادی خانواده زیاد دانسته اند.

۱۶٪ یا ۱۳۸ نفر تاثیر مدگرایی را در کاهش توان اقتصادی خانواده متوسط دانسته اند.

۶٪ یا ۴۸ نفر تاثیر مدگرایی را در کاهش توان اقتصادی خانواده کم دانسته اند.

۴٪ یا ۳۴ نفر تاثیر مدگرایی را در کاهش توان اقتصادی خانواده مؤثر ندانسته اند.

جمع	تاثیر مدگرایی و تجمل گرایی در کاهش توان اقتصادی خانواده					فراوانی
	هیچ	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	فراوانی
۸۳۲	۳۴	۴۸	۱۳۸	۳۰۵	۳۰۷	فراوانی
۱۰۰	۴	۶	۱۶	۳۷	۳۷	درصد

۲۳-۱-۴-تأثیر از مراکز بزهکاری در پذیرفتن پوشش

بازدید از مراکز بزهکاری دختران فراری و... در پذیرفتن پوشش توسط دختران تا چه حدی مؤثر است؟

۲۶٪ یا ۲۱۸ نفر بازدید از مراکز بزهکاری را در پذیرفتن پوشش خیلی زیاد مؤثر دانسته اند.

۳۳٪ یا ۲۷۷ نفر بازدید از مراکز بزهکاری را در پذیرفتن پوشش زیاد مؤثر دانسته اند.

۲۴٪ یا ۲۰۳ نفر بازدید از مراکز بزهکاری را در پذیرفتن پوشش بطور متوسط مؤثر دانسته اند.

۱۰٪ یا ۸۹ نفر بازدید از مراکز بزهکاری را در پذیرفتن پوشش بطور کم مؤثر دانسته اند.

۷٪ یا ۵۷ نفر بازدید از مراکز بزهکاری را در پذیرفتن پوشش مؤثر ندانسته اند.

جمع	تاثیر بازدید از مراکز بزهکاری در پذیرفتن حجاب					فراوانی
	هیچ	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	فراوانی
۸۴۴	۵۷	۸۹	۲۰۳	۲۷۷	۲۱۸	فراوانی
۱۰۰	۷	۱۰	۲۴	۳۳	۲۶	درصد

۲۴-۱-۴- میزان اعتقاد فرد به حجاب

به نظر خودتان چقدر معتقد و متعهد نسبت به حجاب هستید؟

۱۸۵ نفر یا ۲۱٪ جامعه آماری ما بطور خیلی زیاد به حجاب معتقد و متعهدند.

۳۰۴ نفر یا ۳۶٪ جامعه آماری ما بطور زیاد به حجاب معتقد و متعهد هستند.

۲۸۶ نفر یا ۳۳٪ از جامعه آماری ما بطور متوسط به حجاب معتقد و متعهد هستند.

۶۰ نفر یا ۷٪ از جامعه آماری ما بطور کم به حجاب معتقد و متعهد هستند.

۲۶ نفر یا ۳٪ از جامعه آماری ما به حجاب معتقد و متعهد نیستند.

جمع	اعتقاد و تعهد نسبت به حجاب					فراوانی
	هیچ	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	فراوانی
۸۶۱	۲۶	۶۰	۲۸۶	۳۰۴	۱۸۵	فراوانی
۱۰۰	۳	۷	۳۳	۳۶	۲۱	درصد

۲۵-۱-۴- نقش فیلمهای سینمایی در ترویج بدحجابی

به سؤال ((فیلمهای سینمایی در ترویج بدحجابی تا چه حدی تاثیر گذار است.)) جامعه آماری ما

چنین پاسخ می دهد:

۴۰٪ یا ۳۳۷ نفر آنان معتقدند فیلمهای سینمایی در ترویج بدحجابی خیلی زیاد مؤثر بوده اند.

۳۲٪ یا ۲۷۴ نفر آنان معتقدند فیلمهای سینمایی در ترویج بدحجابی بطور زیاد مؤثر بوده اند.

جمع	نقش فیلمهای سینمایی در ترویج بدحجابی					فراوانی
	هیچ	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	و درصد فراوانی
۸۵۲	۴۳	۷۱	۱۲۷	۲۷۴	۳۳۷	فراوانی
۱۰۰	۵	۸	۱۵	۳۲	۴۰	درصد

۲۶-۱-۴- نقش برنامه های تلویزیون در ترویج بدحجابی

در پاسخ به سؤال ((به نظر شما برنامه های تلویزیونی در ترویج بدحجابی تا چه حدی تاثیرگذار است؟))

دانش آموزان و دانش آموزان ناحیه ۷ آموزش و پرورش چنین پاسخ گفته اند:

۲۹٪ یا ۲۴۷ نفر معتقدند برنامه های تلویزیون به میزان خیلی زیاد در ترویج بدحجابی اثرگذاری می کنند.

۳۱٪ یا ۲۶۲ نفر معتقدند برنامه های تلویزیون به میزان زیاد در ترویج بدحجابی موثرند.

۲۲٪ یا ۱۹۱ نفر بر این باورند که برنامه های تلویزیون به میزان متوسط در ترویج بدحجابی مؤثر است.

۱۱٪ یا ۹۷ نفر معتقدند که برنامه های تلویزیون به میزان کمی در بدحجابی مؤثر است.

۷٪ یا ۶۰ نفر معتقدند که برنامه های تلویزیون هیچ نقشی در ترویج بدحجابی ایفا نمی کنند.

جمع	نقش برنامه های تلویزیون در ترویج بدحجابی					فراوانی
	هیچ	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	و درصد فراوانی
۸۵۷	۶۰	۹۷	۱۹۱	۲۶۲	۲۴۷	فراوانی
۱۰۰	۷	۱۱	۲۲	۳۱	۲۹	درصد

۲۷-۱-۴- ماهواره و ترویج بدحجابی یا بی حجابی

۴۹۶ نفر یا ۵۹٪ دانش آموزان و دانش پژوهان معتقدند که به میزان خیلی زیاد فیلمها و برنامه های ماهواره در ترویج بدحجابی یا بی حجابی اثر گذارند.

۲۶۴ نفر یا ۲۰٪ آنان به میزان زیاد برنامه های ماهواره را در ترویج بدحجابی یا بی حجابی موثر می دانند.

۷۷ نفر یا ۹٪ آنان به میزان متوسط برنامه های ماهواره را در ترویج بدحجابی یا بی حجابی موثر می دانند.

۶۴ نفر یا ۸٪ آنان به میزان کم برنامه های ماهواره را در ترویج بدحجابی یا بی حجابی موثر می دانند.

۳۷ نفر یا ۴٪ آنان هیچ نقش موثری در ترویج بدحجابی یا بی حجابی برای برنامه های ماهواره ای قائل نیستند.

جمع	ماهواره در ترویج بدحجابی یا بی حجابی					فراوانی و درصد فراوانی
	هیچ	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	
۸۳۸	۳۷	۶۴	۷۷	۲۶۴	۴۹۶	فراوانی
۱۰۰	۴	۸	۹	۲۰	۵۹	درصد

۲۸-۱-۴- نقش فیلمهای ویدئویی، سی دی در ترویج بدحجابی یا

بی حجابی

در پاسخ به سؤال مذکور ((فیلمهای ویدئویی،... تا چه حدی تأثیر گذار است؟)) دانش آموزان و دانش پژوهان ناحیه ۷ چنین اظهار نموده اند:

۳۱۵ نفر یا ۳۷٪ آنان فیلمهای ویدئویی و سی دی ها را در ترویج بدحجابی یا بی حجابی بطور خیلی زیاد موثر می دانند.

۲۶٪ یا ۲۲۱ نفر بر این عقیده اند که فیلمهای ویدئویی و CD به میزان زیاد در ترویج بدحجابی موثرند.

۱۸٪ یا ۱۵۴ نفر بر این باورند که فیلمهای ماهواره و CD به میزان متوسط در ترویج بدحجابی مؤثرند.

۱۱٪ یا ۹۱ نفر معتقدند که فیلمهای ماهواره و CD به میزان کمی در بدحجابی مؤثرند.

۷٪ یا ۶۰ نفر معتقدند که برنامه های ماهواره و هیچ نقشی در ترویج بدحجابی ایفا نمی کنند.

جمع	نقش برنامه های تلویزیون در ترویج بدحجابی					فراوانی و درصد فراوانی
	هیچ	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	
۸۴۱	۶۰	۹۱	۱۵۴	۲۶۲	۳۱۵	فراوانی
۱۰۰	۷	۱۲	۱۸	۲۶	۳۷	درصد

۲۹-۱-۴- برنامه های تلویزیونی و ارائه الگوهای برتر پوشش

دانش آموزان و دانش پژوهان ناحیه ۷ در پاسخ به این سوال ((برنامه های تلویزیونی تا چه حد در ارائه الگوهای برتر پوشش اسلامی تاثیر گذار است؟ به شرح زیر اظهار نظر کرده اند: ۱۷۷ نفر یا ۲۱٪ آنان معتقدند که تلویزیون در ارائه الگوهای برتر به میزان خیلی زیاد مؤثر بوده است.

۲۱۸ نفر یا ۲۶٪ آنان معتقدند که تلویزیون در ارائه الگوهای برتر به میزان زیاد مؤثر بوده است.

۱۹۹ نفر یا ۲۴٪ آنان معتقدند که تلویزیون در ارائه الگوهای برتر به میزان متوسط مؤثر بوده است.

۱۶۰ نفر یا ۱۹٪ آنان معتقدند که تلویزیون در ارائه الگوهای برتر به میزان کم مؤثر بوده است.

۹۲ نفر یا ۱۰٪ آنان بر این باورند که تلویزیون هیچ نقشی در ارائه الگوهای برتر ایفا ننموده است.

جمع	برنامه های تلویزیونی و ارائه الگوهای برتر پوشش					فراوانی و درصد فراوانی
	هیچ	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	
۸۴۶	۹۲	۱۶۰	۱۹۹	۲۱۸	۱۷۷	فراوانی
۱۰۰	۱۰	۱۹	۲۴	۲۶	۲۱	درصد

۳۰-۱-۴- روزنامه ها و مجلات و ارائه پوشش مناسب

دانش آموزان و دانش پژوهان به این سوال که ((به نظر شما روزنامه ها و مجلات در ارائه پوشش مناسب تا چه حدی تاثیر گذار است؟)) چنین پاسخ داده اند:

۷۸ نفر یا ۹٪ آنان عقیده دارند روزنامه ها و مجلات به میزان خیلی زیاد در ارائه پوشش مناسب موثرند.

۱۸۲ نفر یا ۲۱٪ آنان عقیده دارند روزنامه ها و مجلات به میزان زیاد در ارائه پوشش مناسب موثرند.

۲۵۹ نفر یا ۳۰٪ آنان عقیده دارند روزنامه ها و مجلات به میزان متوسط در ارائه پوشش مناسب موثرند.

۲۰۷ نفر یا ۲۴٪ آنان عقیده دارند روزنامه ها و مجلات به میزان کم در ارائه پوشش مناسب موثرند.

۱۲۹ نفر یا ۱۵٪ عقیده دارند که روزنامه ها و مجلات هیچ نقشی در ارائه الگوهای برتر پوشش ایفا ننموده اند.

	روزنامه ها و مجلات در ارائه پوشش مناسب					فراوانی و درصد فراوانی
	هیچ	کم	متوسط	یاد	خیلی زیاد	
جمع	۱۲۹	۲۰۷	۲۵۹	۱۸۲	۷۸	فراوانی
	۱۵	۲۴	۳۰	۲۱	۹	درصد

۲-۴-۲-تحلیل داده ها

در این پژوهش برای تحلیل داده ها از روش توصیفی استفاده شده است و با استفاده از میانگین، دسته بندی موضوعی، مقایسه تطبیقی - تدوین جداول و نمودار و ضریب همبستگی، داده ها، در مورد هر یک از سئوالها و ضمن انجام توضیحات لازم در خصوص هر یک از متغیرها، تحلیل مناسب ارائه خواهد شد.

۱-۲-۴-پذیرش حجاب

با توجه به پاسخهای داده شده تعداد ۸۷۰ دانش آموز و دانش پژوه در خصوص رعایت پوشش بعنوان يك اصل اسلامي میانگین پاسخهای آنان عدد ۳/۸ را نشان می دهد. این پاسخ موید این مطلب است که دانش آموزان بمیزان زیاد پوشش اسلامي را بعنوان يك اصل قبول دارند.

۲-۲-۴-پذیرش چادر

میانگین پاسخهای تعداد شده در خصوص این سؤال که از نظرات تعداد ۸۵۹ نفر حاصل شده است عدد ۲/۹ را نشان می دهد و این عدد بیانگر این موضوع است که دانش آموزان بمیزان متوسط چادر را بعنوان پوشش کامل پذیرفته اند.

۳-۲-۴-آشنائی با حجاب در سایر ادیان

از ۸۶۶ پاسخ بدست آمده در خصوص این سؤال که میانگین آن ۲/۸۹ باشد چنین برداشت می شود که دانش آموزان و دانش پژوهان ناحیه ۷ بطور تقریباً متوسط با نقطه نظرات سایر ادیان و مکاتب آسمانی با موضوع حجاب آشنائی دارند.

۴-۲-۴-آشنائی با حدود حجاب در اسلام

میانگین بدست آمده از تعداد ۸۶۵ پاسخ داده شده، عدد ۳/۲۹ را نشان میدهد و این عدد بیانگر این مطلب است که جامعه آماری ما به میزان متوسط با حدود حجاب در اسلام و قرآن آشنا هستند.

۵-۲-۴-آشنائی با الگوهای اسلامی در خصوص حجاب

با توجه به پاسخهای داده شده تعداد ۸۶۱ دانش آموز و دانش پژوه، میانگین پاسخ آنها در خصوص شناخت راجع به الگوهای اسلامي حجاب عدد ۳/۱۷ را نشان می دهد و این پاسخ موید این مطلب است که جامعه آماری ما بمیزان متوسط با الگوهای اسلامي حجاب و یا پوشش زنان

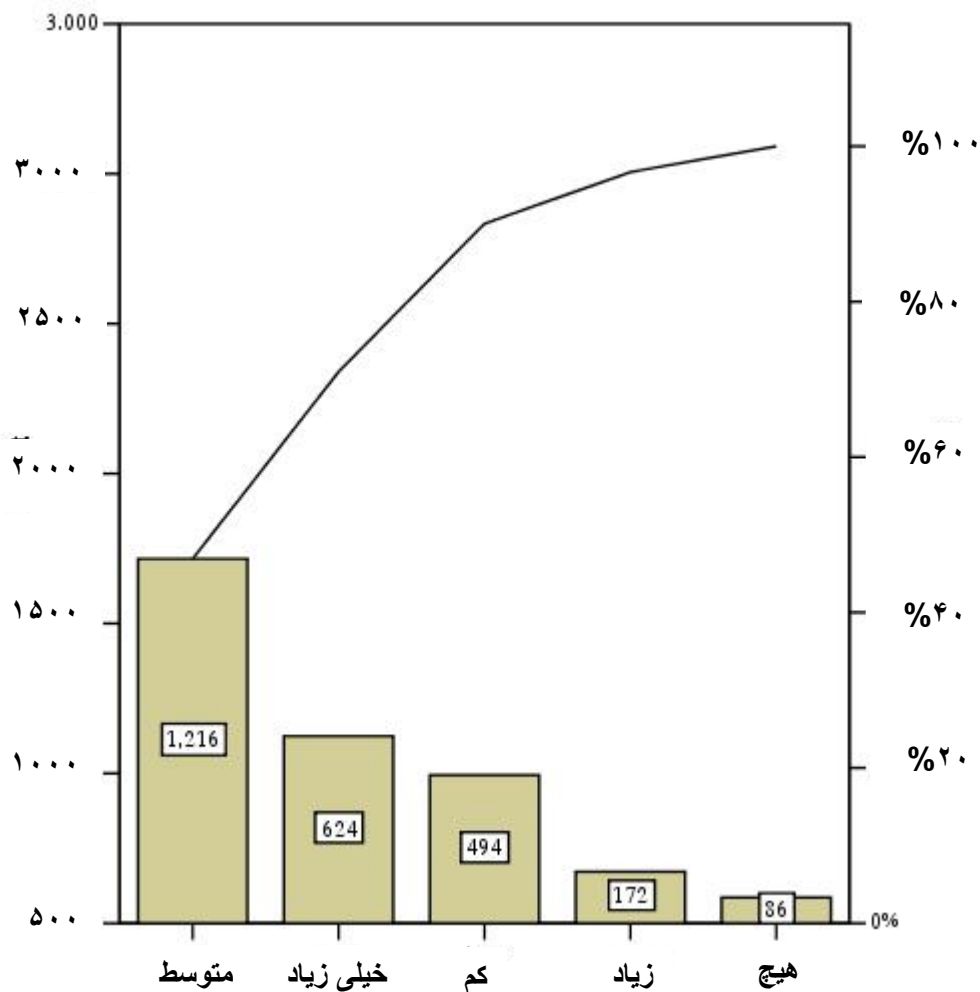
ممتاز در تاریخ صدر اسلام آشنا هستند.

جمع بندی نظرات در خصوص میزان شناخت دانش آموزان

در موارد سه گانه بالا (آشنائی با حجاب در سایر ادیان، آشنائی با حدود حجاب در اسلام، آشنائی با الگوهای اسلامی در خصوص حجاب) میزان شناخت دانش آموزان و دانش پژوهان ناحیه ۷ راجع به حجاب اسلامی مورد بررسی قرار می گیرد پاسخها در خصوص این سه سوال عدد ۳/۱۲ را از تعداد ۲۵۹۲ پاسخ (جمع پاسخهای سه سوال) نشان می دهد و موید آن است که تفاوت معنا داری مشاهده نمی شود و دانش آموزان بطور متوسط با حدود حجاب در اسلام، ادیان دیگر و نظرات و رفتار و کردار پیشوایان دین در خصوص حجاب آشنائی دارند.

شناخت

تعداد	میانگین	فراوانی نسبی	فراوانی
۲۸۹۲	۳۰۱۲	۳ %	هیچ ۸۶
		۱۹ %	کم ۴۹۴
		۴۷ %	متوسط ۱۲۱۶
		۲۴ %	زیاد ۶۲۵
		۷ %	خیلی زیاد ۱۷۲
۶۹% متوسط و کمتر			
و بیشتر زیاد ۳۱%			

۶-۲-۴- تشویق خانواده در رعایت پوشش

میانگین پاسخهای داده شده راجع به اینکه از نظرات تعداد ۸۹۹ نفر حاصل شده است، عدد ۴/۲۲ را نشان میدهد و بیانگر این موضوع است که دانش آموزان به میزان زیاد تشویق والدین را در پذیرفتن و رعایت نمودن پوشش توسط خویش موثر می دانند. بنابراین هر چه اعضاء خانواده و بخصوص پدر و مادر و بزرگترها و دختران را به رعایت حجاب تشویق نمایند تأثیر مثبتی بر حفظ و رعایت حجاب خواهد گذاشت.

۴-۷-۲- تأثیر رعایت حجاب از طرف نزدیکان بر پوشش دانش آموزان

میانگین پاسخهای داده شده راجع به این سوال از ۸۶۲ پاسخ بدست آمده عدد ۳/۴۷ را نشان می دهد و بیانگر این مطلب است که دانش آموزان و دانش پژوهان به میزان بالاتر از متوسط از رفتار

و کردار نزدیکانی چون خواهر، مادر، در خصوص پوشش و رعایت آن تاثیر پذیرند.

۱-۲-۴- تاثیر پوشش همکلاسیها و دوستان بر دانش آموز

میانگین پاسخها ی داده شده در خصوص این سوال که از نظرات تعداد ۸۴۷ نفر حاصل شده است عدد ۲/۷۲ را نشان می دهد و این عدد بیانگر این موضوع است که دانش آموزان بمیزان متوسط از پوشش دوستان و همکلاسیهای خویش تاثیر می پذیرند.

۹-۲-۴- تاثیر پوشش معلمان و مسئولین مدرسه بر حجاب دانش آموزان

باتوجه به پاسخهای داده شده تعداد ۸۵۴ دانش آموز و دانش پژوه، میانگین پاسخ آنان در خصوص رعایت پوشش بعنوان يك اصل اسلامي عدد ۲/۴۹ را نشان می دهد این پاسخ موید این مطلب است که دانش آموزان بمیزان متوسط پوشش معلمان و مسئولین مدرسه را بر حجاب خویش موثر می دانند.

۱۰-۲-۴- تاثیر برخورد مسئولین مدرسه در حجاب دانش آموزان

میانگین بدست آمده از نقطه نظرات ۸۵۵ دانش آموز و دانش پژوه عدد ۲/۶۱ را نشان می دهد و باین معنی است که تذکرات و برخورد مسئولین بطور متوسط در حجاب دانش آموزان موثر است.

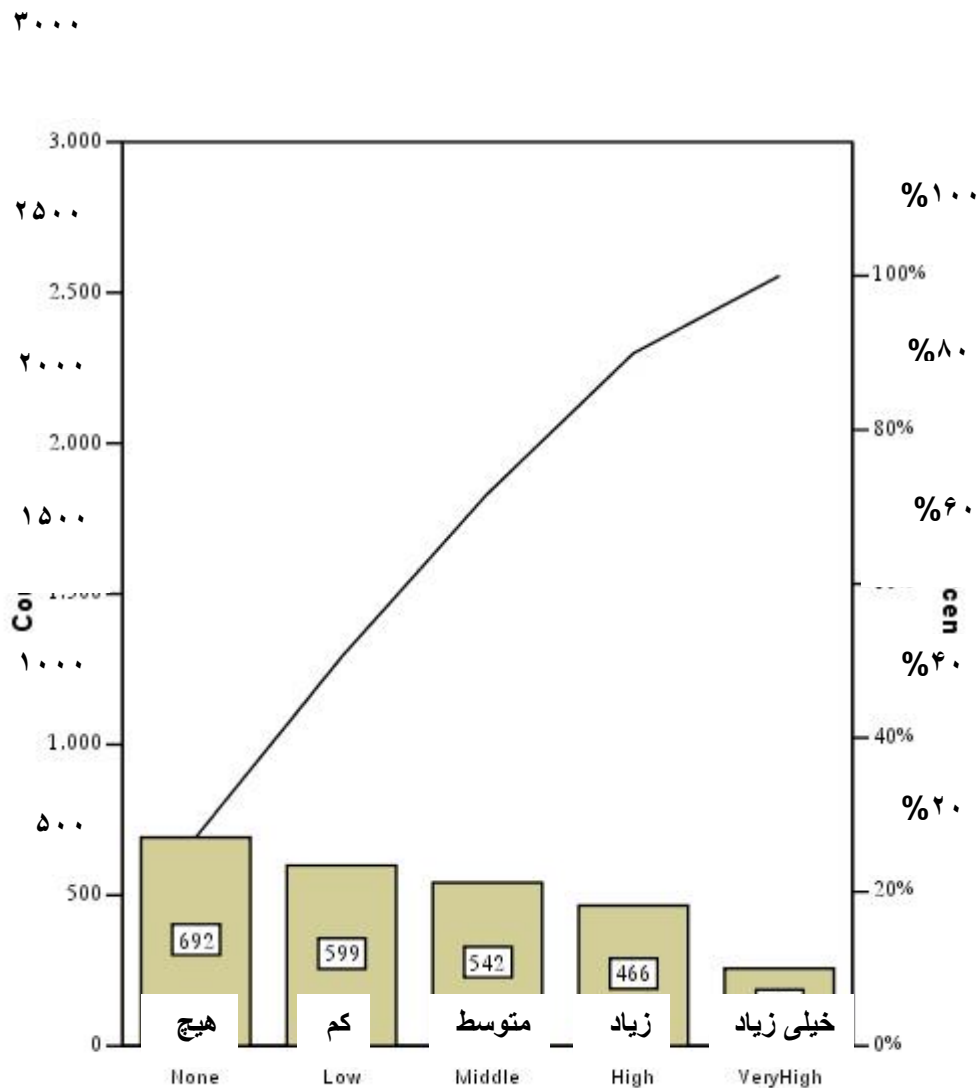
جمع بندی نظرات در خصوص میزان تاثیر مراکز آموزشی در پوشش دانش آموزان

چنانچه پاسخ های بدست آمده از سه سؤال بالا را در هم ادغام نمائیم و در واقع بخواهیم بدانیم بطور کلی مدرسه چه مقدار بر روی پوشش دانش آموزان و دانش پژوهان موثر است، از تعداد ۲۵۵۶ پاسخ (جمع پاسخهای ۳ سوال) میانگین پاسخ ها عدد ۲/۶۱ را نشان می دهد و این عدد موید آن است که دانش آموزان بطور متوسط از برخورد مراکز آموزشی و رفتار بعضی از معلمان یا مسئولین که چادر می پوشند تاثیر می پذیرند.

جمع	تأثیر مراکز آموزش در پوشش دختران					فراوانی و درصد فراوانی فراوانی
	هیچ	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	
۲۵۵۶	۶۹۲	۵۹۹	۵۴۲	۴۶۶	۲۵۷	فراوانی
۱۰۰	۲۷	۲۳	۲۲	۱۸	۱۰	درصد

۷۲ درصد متوسط و کمتر

۲۸ درصد بیشتر و زیاد

۱۱-۲-۴- میزان تأثیر رعایت حجاب اقوام و همسایگان بر حجاب دانش

آموزان

از بررسی نظرات ۸۶۱ نفر در پاسخ به این سوال که ((میزان تأثیر رعایت حجاب اقوام و همسایگان بر حجاب شما چقدر است؟)) عدد ۲/۵۸ بدست آمده است و بیانگر این مطلب است که میزان تأثیر حجاب توسط اقوام و همسایگان بر دانش آموزان و دانش پژوهان متوسط است.

۱۲-۲-۴- بدحجابی و خودنمایی

از بررسی نظرات ۸۴۷ نفر دانش آموز و دانش پژوه در پاسخ به سوال ۱۲ پرسشنامه که ((بدحجابی در بین دختران تا چه حدی برای خودنمایی انجام می پذیرد؟)) میانگین ۴/۱۲ بدست آمده و بیانگر این مطلب است که بطور زیاد بدحجابی در بین دختران به جهت خودنمایی است.

۱۳-۲-۴- بدحجابی و مد

میانگین پاسخهای داده شده در خصوص این سوال که از تعداد ۸۴۹ نفر حاصل شده است عدد ۴/۳۶ را نشان میدهد و این عدد بیانگر این موضوع است که دانش آموزان بمیزان زیاد به جهت استفاده از لباسهای منطبق با مد روز دچار بی حجابی می شوند.

۱۴-۲-۴- بدحجابی و عقدهای روانی

میانگین پاسخهای داده شده به این سوال که از نظرات تعداد ۸۶۰ نفر حاصل شده است عدد ۳/۸۲ را نشان می دهد و این عدد بیانگر این موضوع است که دانش آموزان بمیزان زیاد بجهت عقده های روانی و کمبود عاطفی دچار بدحجابی می شوند.

جمع بندی نظرات راجع به حجاب و مسائل روحی روانی

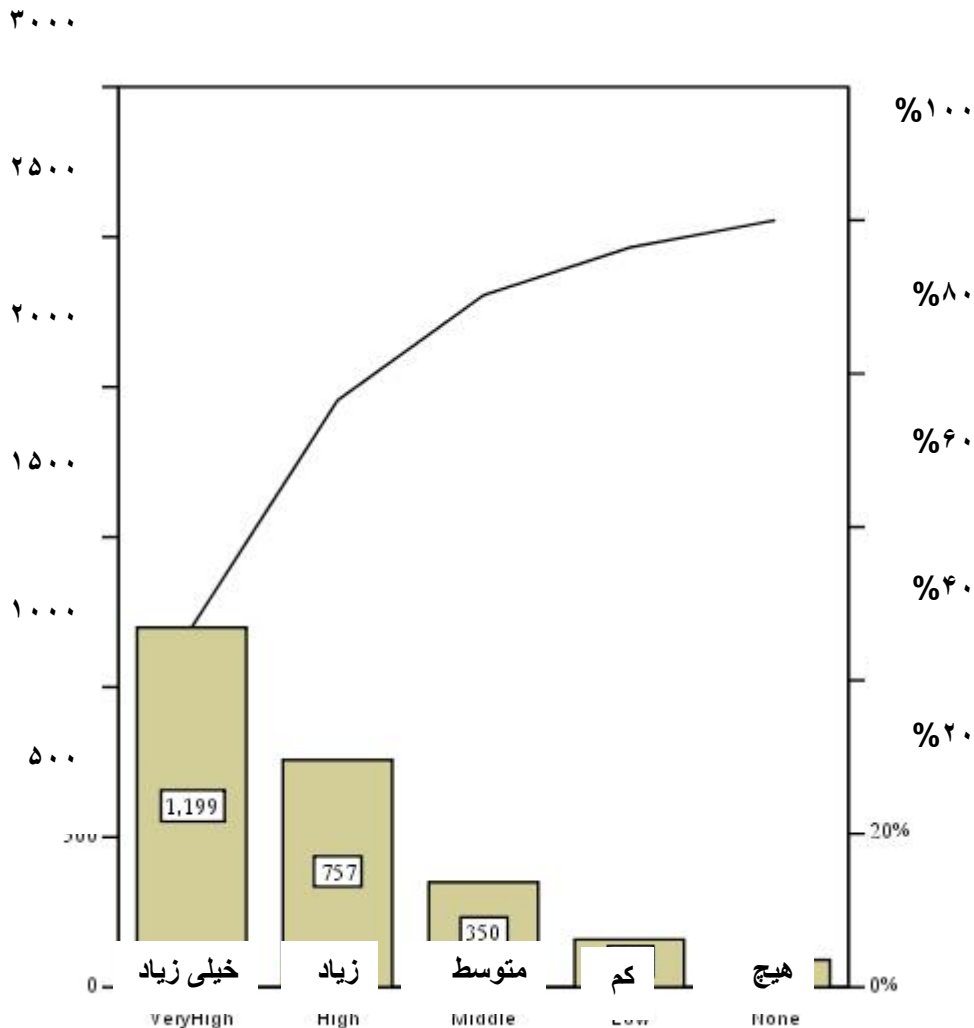
از تلفیق سه سوال بالا که به رابطه مسائل روحی روانی و بدحجابی پرداخته است از تعداد ۲۵۵۶ پاسخ بدست آمده (مجموع ۳ سوال) میانگین بدست آمده عدد ۴/۱۰ را نشان می دهد و این عدد با این معنی است که خودنمایی، انطباق با مد روز و کمبود عاطفی بمیزان زیاد در بدحجابی موثر است.

جمع	تأثیر مسائل روحی در حجاب					فراوانی و درصد فراوانی
	هیچ	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	
۲۵۵۶	۹۱	۱۵۹	۳۵۰	۷۵۷	۱۱۹۹	فراوانی
۱۰۰	۴	۶	۱۵	۳۰	۴۷	درصد

۴/۱۰ میانگین

۲۵ درصد متوسط و کمتر

۷۵ درصد بیشتر و زیاد

۱۵-۲-۴- تأثیر پوشش نا مناسب بر ازدواج دختران

از بررسی ۸۴۳ پاسخ بدست آمده مربوط به این سوال عددمیانگین ۲/۶ بدست آمده است و نشاندهنده این مطلب است که دخترانیکه پوشش مناسب ندارند میزان موفقیت شان در ازدواج کمتر از متوسط است.

۱۶-۲-۴- تأثیر پوشش مناسب بر ازدواج دختران

تعداد پاسخ هائی که در ارتباط این پرسش از مجموع جامعه آماری بدست آمده است به میزان ۸۵۱ نظری می باشد که میانگین پاسخ دانش آموزان و دانش پژوهان در این ارتباط عدد ۳/۸۹ را نشان می دهد و این عدد مؤید این موضوع است دخترانی که پوشش مناسب دارند به میزان زیاد در امر ازدواج موفق هستند

۱۷-۲-۴- ارزش گذاری مردان نسبت به زنان در امر ازدواج

میانگین بدست آمده از تعداد ۸۶۰ پاسخ، عدد ۴/۰۱ است و دلالت بر این مطلب دارد که پسران جوان در انتخاب همسر بمیزان زیاد برای دخترانیکه پوشش مناسب دارند ارزش قائلند.

۱۸-۲-۴- پوشش و طلاق

در بررسی بدست آمده از ۸۵۱ پاسخ، راجع به این موضوع که رعایت پوشش از سوی بانوان در پائین آوردن آمار طلاق تا چه حدی موثر است؟ میانگین پاسخها عدد ۳/۴۹ بدست آمده است و بیانگر این مطلب است که رعایت پوشش بمیزان زیاد در پائین آوردن آمار طلاق موثر است.

۱۹-۲-۴- پوشش در پائین آوردن انگیزه خودآرایی

در پاسخ به این سوال که (رعایت پوشش از سوی بانوان در پائین آوردن انگیزه رقابت در خودآرایی تا چه حدی موثر است؟) بعد از بررسی ۸۶۳ پاسخ داده شده که میانگین پاسخها عدد ۳/۷۵ نشان می دهد و این عدد دلالت بر این مطلب دارد که رعایت پوشش بمقدار زیاد در پائین آوردن انگیزه رقابت در خودآرایی موثر است.

۲۰-۲-۴- رعایت پوشش و حفظ معنویت

در پاسخ به تاثیر گذاري رعایت پوشش در حفظ معنویت جامعه به تعداد ۸۵۰ نفر، میانگین پاسخها عدد ۴/۰۴ بدست آمد و نشانگر این مطلب است که رعایت پوشش توسط بانوان به مقدار زیاد در حفظ معنویت و اخلاق جامعه موثر است

۲۱-۲-۴- رابطه مدگرایی و اعتدال روحی زن و مرد

از بررسی پاسخهای ۸۳۰ نفر دانش آموز و دانش پژوه در پاسخ به سوال مذکور، عدد ۳/۹۳ بعنوان میانگین بدست آمد و باین معنی است که مدگرایی و تجمل پرستی در بر هم خوردن اعتدال روحی زن و مرد به میزان زیاد مؤثر است.

۲۲-۲-۴- مدگرایی و اقتصاد خانواده

میانگین بدست آمده از تعداد ۸۳۲ نفر عدد ۳/۹۷ است و بدان معنی است که مدگرایی و تجمل گرایی و بی بندوباری بمیزان زیاد در اقتصاد خانواده نقش دارد.

۲۳-۲-۴- تأثیر بازدید از مراکز بزهکاری در پذیرش پوشش دختران

از بررسی پاسخهای رسیده از ۸۴۴ نفر از دانش آموزان و دانش پژوهان راجع به اثر گذاری بازدید از مراکز بزهکاری و یا دختران فراری در پوشش دختران جوان، عدد ۳/۶۰ بعنوان میانگین پاسخها بدست آمده است و دلالت بر این مطلب دارد که بازدید از مراکز بزهکاری بر پوشش دختران جوان به میزان زیاد تأثیر گذار است.

۲۴-۲-۴- ارزیابی حجاب خود

در پی نظرسنجی که راجع به تعهد خویش نسبت به حجاب از دانش آموزان و دانش پژوهان ناحیه ۷ صورت گرفت از ۸۶۱ نفر پاسخ دهنده عدد میانگین ۳/۶۵ بدست آمد که دلالت بر این مطلب دارد که دختران جوان ناحیه مذکور بمیزان زیاد به حجاب اسلامی معتقد و متعهدند.

۲۵-۲-۴- رسانه ها و ترویج بدحجابی

در پاسخ به تاثیر گذاري فيلمهاي سينمائي در ترويج بدحجابي، از ۸۵۲ پاسخ بدست آمده میانگین عدد ۳/۹۳ حاصل شده است و دلالت بر این مطلب دارد که دانش آموزان و دانش پژوهان ناحیه ۷ بمیزان زیاد معتقدند که فیلمهای سینمایی در ترویج بدحجابی تاثیر گذارند.

۲۶-۲-۴- تأثیر برنامه های تلویزیونی در ترویج بدحجابی وبی

حجابی

در پاسخ به سوال مذکور از ۸۵۷ پاسخ، میانگین پاسخ ها عدد ۳/۶۳ بدست آمده و بدین معنی است که بمیزان زیاد برنامه ها و سریالهای تلویزیونی در ترویج بدحجابی موثرند.

۲۷-۲-۴- تأثیر برنامه های ماهواره ای در ترویج بدحجابی جهانی

از ۸۳۸ پاسخ رسیده میانگین پاسخها عدد ۴/۲۱ را نشان می دهد و دلالت بر این مطلب دارد که برنامه های ماهواره ای بمیزان خیلی زیاد در ترویج بدحجابی یا بی حجابی موثرند.

۲۸-۲-۴- تأثیر فیلمهای ویدئویی و سی دی در ترویج بدحجابی

از ۸۴۱ پاسخ رسیده میانگین پاسخها عدد ۳/۷۶ است و باین معنی است که بمیزان زیاد رسانه های بالا در ترویج بدحجابی موثرند.

۴-۲۹-۲- تلویزیون و ارائه الگوهای برتر پوشش

از ۸۴۶ پاسخ بدست آمده راجع به سوال بالا، عدد میانگین ۳/۲۷ بدست آمده و باین معنی است که دانش آموزان و دانش پژوهان ناحیه ۷ معتقدند که تلویزیون در ارائه الگوهای برتر پوشش اسلامی بمیزان متوسط موثر بوده است.

جمع بندی نظرات راجع به رسانه ها و ترویج بدحجابی

در جمع بندی پاسخهای چهار سوال بالا (سوالهای ۲۵-۲۷-۲۸-۲۹) از تعداد ۳۳۸۸ پاسخ حاصله عدد میانگین ۳/۸۸ بدست آمده است و به این معنی است که رسانه های مذکور بمیزان زیاد در ترویج بدحجابی تاثیر گذارند

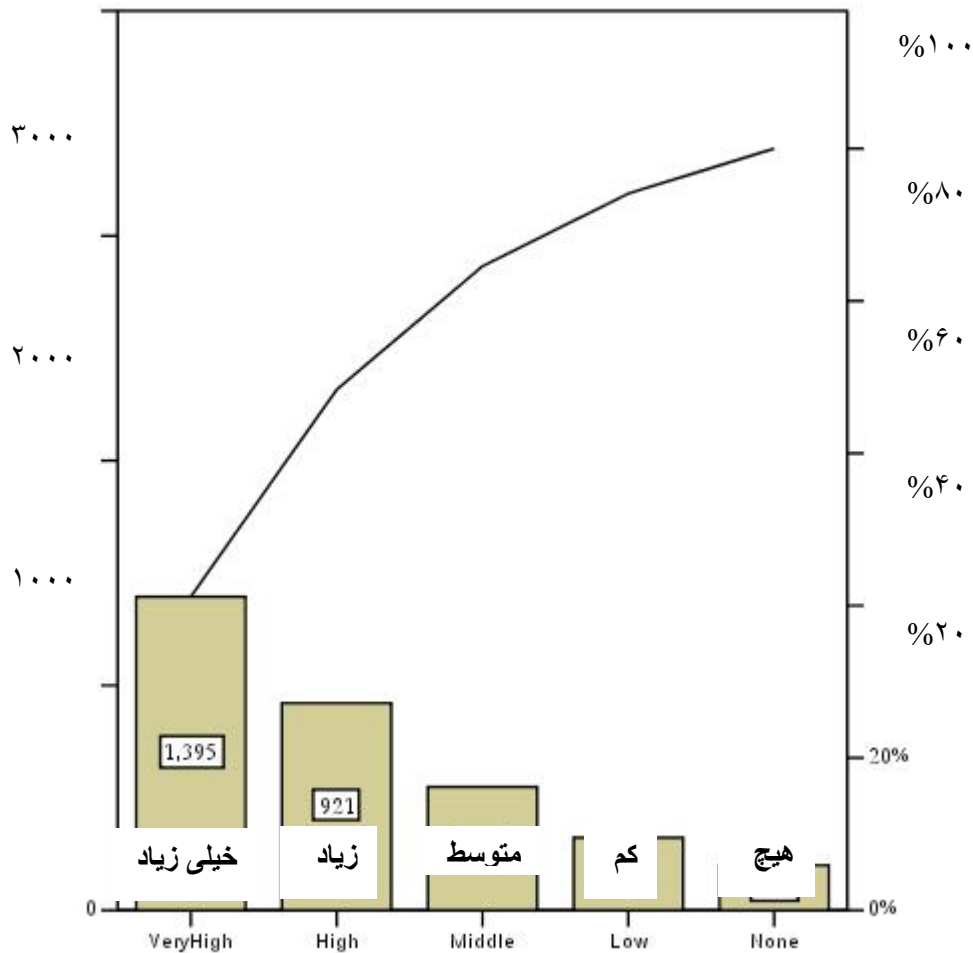
جمع	تأثیر رسانه ها بر ترویج بد حجابی					فراوانی
	هیچ	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	و درصد فراوانی
۳۳۸۸	۲۰۰	۳۲۳	۵۴۹	۹۲۱	۱۳۹۵	فراوانی
۱۰۰	۶	۱۰	۱۶	۲۷	۴۱	درصد

۳/۸۸ میانگین

۳۱ درصد متوسط و کمتر

۶۸ درصد بیشتر و زیاد

۴۰۰۰

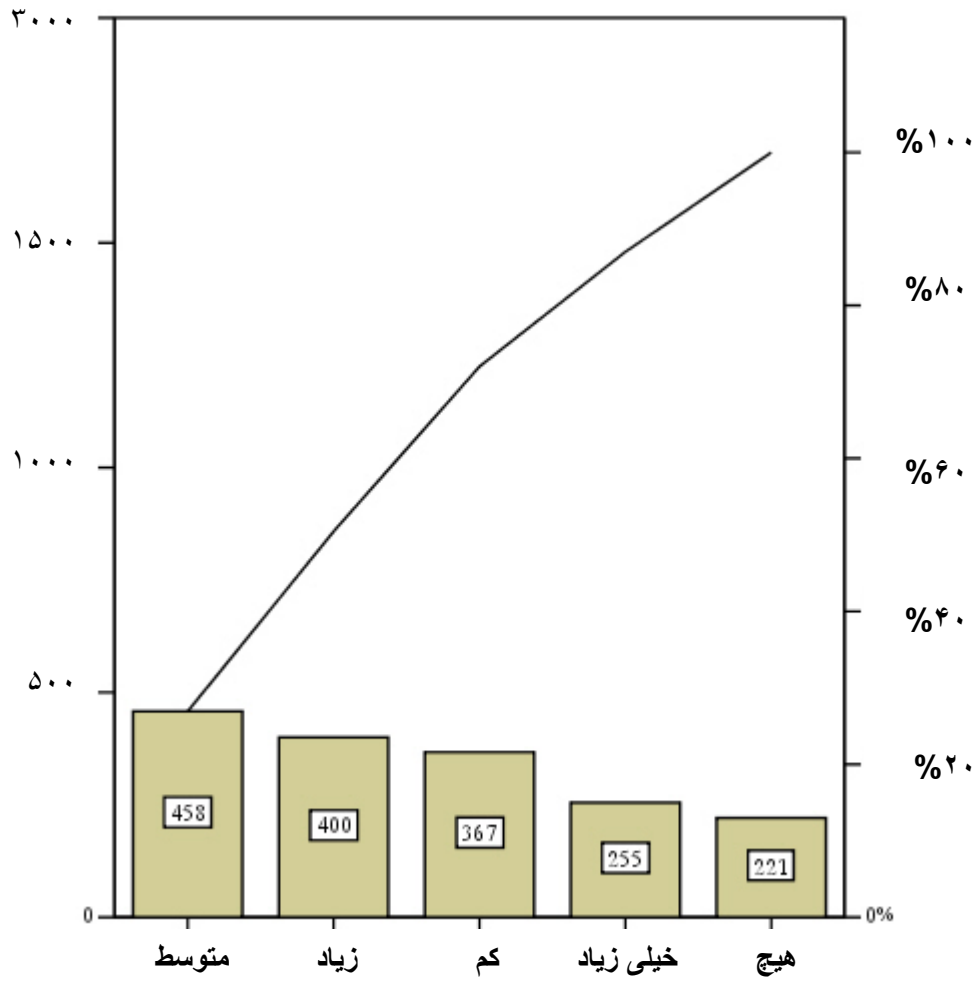
۳۰-۲-۴- روزنامه ها و مجلات و ارائه پوشش مناسب

از ۸۵۵ تعداد نظرات دانش آموزی و دانش پژوهی، میانگین ۲/۸۵ بدست آمده و باین معنی است که روزنامه ها و مجلات بطور متوسط در ارائه پوشش مناسب دخالت دارند.

جمع بندی اثرات برنامه های تلویزیون، روزنامه ها و مجلات در ارائه پوشش مناسب

از جمع بندی سئوالهای ۲۶ و ۳۰ پرسشنامه که از تعداد ۱۷۱۰ پاسخ به دست آمده است میانگین پاسخ ها عدد ۳/۶ را نشان می دهد و به معنی آن است که رسانه های فوق به میزان متوسط در ارائه الگوهای مناسب پوشش مؤثر بوده اند. و اگر بخواهیم مطلب را به تفصیل بیان کنیم ۶۲٪ دانش آموزان و دانش پژوهان بر این عقیده اند که تلویزیون و مجلات بطور متوسط و کمتر توانسته اند به معرفی الگوهای برتر و ارائه پوشش اسلامی بپردازند و ۳۸٪ آنان نظرشان بر این است که رسانه های مذکور به میزان خیلی زیاد و زیاد در این امر موفقیت بدست آورده اند.

جمع	رسانه ها و الگوهای برتر					فراوانی
	هیچ	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	و درصد فراوانی
۱۰۷۱	۲۲۱	۳۲۳	۴۵۸	۴۰۰	۲۵۵	فراوانی
۱۰۰	۱۳	۲۲	۲۷	۲۴	۱۴	درصد

تحلیل استنباطی

برای تحلیل استنباطی در خصوص این طرح از ضریب همبستگی پیرسون و مقایسه میانگین بهره گیری شده است. بطور کلی وقتی بخواهیم رابطه بین دو یا چند مجموعه از جفت متغیرها را بیان کنیم از ضریب همبستگی استفاده می شود. ضریب همبستگی (r) همیشه بین -1 تا $+1$ ($r = +1$) متغیر می باشد و با توجه به مقدار عدد r در ضریب همبستگی پیرسون تفاسیر زیر حاصل می گردد.

نا همبسته $r = 0$

همبستگی مثبت $r > 0$

همبستگی منفی $r < 0$

همبستگی کامل $r = +1$

برای محاسبه ضریب همبستگی بین متغیرهای بیان شده در تعداد ۳۰ پرسش این پژوهش و تعیین میزان همبستگی بین متغیرهای وابسته و متغیر مستقل تعریف شده در این تحقیق از نرم افزار spss استفاده گردیده است که نتایج آن به شرح جداول زیر می باشد.

فصل پنجم:

بحث و تفسیر نتایج

۱-۵- بحث و تفسیر نتایج فرضیه ها

در دین مبین اسلام پوشش یکی از وظائف اسلامی زن شمرده شده و زنان مسلمان می دانند رعایت پوشش یکی از وظائفی است که دین بر عهده آنان گذاشته است ولی در جوامع اسلامی از جمله جامعه اسلامی ایران ما شاهد بدحجابی دخترانی هستیم که پوشش آنها نسبت به مادرانشان ضعیف تر است.

با توجه به یافته های پژوهش که در فصل چهارم این تحقیق بیان گردید تلاش خواهد شد میزان تأثیرگذاری عواملی چون عدم شناخت و نقش خانواده، مدرسه و اجتماع در پدیده بدحجابی مورد ارزیابی قرار گیرد و لذا برای رسیدن به اهداف فوق و با بهره گیری از یافته های پژوهش و ترکیب آنها با یافته های پیشین به بررسی فرضیه های تحقیق و بحث و تفسیر نتایج حاصله می پردازیم.

۱-۱-۵- بحث و تفسیر در خصوص فرضیه اول پژوهش

«دختران جوان و دانش آموزان نسبت به حجاب شناخت عمیق ندارند»

باتوجه به تحلیل استنباطی صورت گرفته در این پژوهش که بوسیله نرم افزار spss صورت گرفته است بین شناخت دانش آموزان در خصوص حجاب و پذیرفتن آن به عنوان یک اصل اسلامی ضریب همبستگی مثبت وجود دارد و چون ضریب همبستگی بین آنها عدد ۰/۶۸ می باشد با اطمینان ۹۵٪ می توان عنوان کرد که هر چه شناخت دانش آموزان نسبت به موضوع حجاب از نظر اسلام و ادیان الهی دیگر افزایش یابد به همان اندازه حجاب را به عنوان یک اصل اسلامی بیشتر رعایت می کنند. نتایج حاصله از این تحقیق نشان می دهد که دانش آموزان و دانش پژوهان ما بطور متوسط با وظیفه خویش نسبت به پوشش و حجاب آشنا هستند و میانگین پاسخهای بدست آمده عدد ۳/۱۲۷ را نشان میدهد و به این معنی است که دختران جوان شناخت عمیق به این موضوع بطوریکه آگاهانه و مدبرانه آن را پذیرفته باشند ندارند. به عبارت دیگر می توان گفت این قشر اگر با تفکر یا اندیشه ای که در برابر اندیشه اسلامی آنان است قرار گیرند توانائی دفاع از تفکر و عقیده خود را ندارند و ممکن است بر راحتی تحت تاثیر اندیشه مقابل قرار گرفته و یا آن را بپذیرند.

اگر آمار بدست آمده از پژوهش را به تفصیل بیان کنیم ملاحظه می نمائیم که تنها تعداد ۱۷۲

آنهاست انتخاب نموده اند و این تعداد افراد تنها ، ۷٪ از جامعه آماری ما را تشکیل می دهند. پس فقط ۷٪ دختران جوان آگاهانه به پوشش اسلامی عقیده دارند و یابدان عمل می نمایند. ۶۲۴ نفر یا ۲۴٪ دانش آموزان و دانش پژوهان بطور زیاد به این موضوع عقیده دارند. با تلفیق نظرات این دو گروه افرادی که به موضوع پوشش و حجاب به طور زیاد یا خیلی زیاد عقیده دارند تنها ۳۱٪ جامعه آماری ما را تشکیل می دهند. بنابراین ۶۹٪ جامعه آماری ما یا بطور متوسط نسبت به حجاب اسلامی که وظیفه یک زن مسلمان است آگاهی دارند و یا اطلاعات کمی نسبت به این موضوع دارند و یا هیچ اطلاعی نسبت به آن ندارند. بنابراین فرضیه ما که عبارتست از: «دختران جوان و دانش آموزان ما شناخت عمیق نسبت به حجاب اسلامی ندارند» قابل اثبات است.

۲-۱-۵- بحث و تفسیر در خصوص فرضیه دوم پژوهش

((برنامه های فرهنگی رسانه های گروهی باعث ترویج بدحجابی در میان دختران شده است.)) یکی از مهمترین عوامل اثر گذار در فرهنگ مردم رسانه های گروهی مانند صدا و سیما، سینما، روزنامه، مجلات و می باشد. مخصوصاً صدا و سیما که در منازل تمامی اقشار وجود دارد و نقش بسیار مؤثری در فرهنگ سازی جامعه عهده دار می باشد. در این پژوهش در قالب طراحی ۴ سوال نقش برنامه های سینما، صدا و سیما، ماهواره و فیلمهای ویدئویی و CD در ترویج بدحجابی مورد ارزیابی قرار گرفته است. میانگین پاسخ های بدست آمده در مورد ماهواره عدد ۴/۲ می باشد و این عدد به معنای آن است که برنامه های ماهواره به مقدار زیاد در ترویج بدحجابی مؤثر بوده است. در این مجموع تعداد ۷۹٪ دانش آموزان و دانش پژوهان استفاده از برنامه های ماهواره ای را در گسترش بدحجابی تأثیر گذار می دانند. در خصوص نقش سینما در ترویج بدحجابی میانگین پاسخها عدد ۳/۹ می باشد و این عدد مؤید این مطلب است که سینما نیز به مقدار زیاد در ترویج فرهنگ بدحجابی مؤثر می باشد. در مجموع تعداد ۷۲٪ دانش آموزان معتقدند که فیلمهای سینمایی در ترویج فرهنگ بدحجابی مؤثر می باشد. علاوه بر این مطالب نتایج حاصله از پاسخ های به دست آمده در خصوص نقش فیلمهای ویدئویی و CD در گسترش بدحجابی نشان می دهد که میانگین ، نظرات دانش آموزان

در مورد این سؤال عدد ۳/۷۶ می باشد و به معنای آن است که فیلمهایی ویدئویی و CD به میزان زیاد در ترویج بد حجابی مؤثر می باشند به عبارت دیگران می توان عنوان نمود که ۶۳٪ دانش آموزان فیلمهای ویدئویی و CD را در ترویج بد حجابی تأثیر گذار می دانند. با عنایت به پاسخهای به دست آمده در مورد نقش برنامه های تلویزیونی (سیما) در ترویج بد حجابی میانگین پاسخ ها عدد ۳/۶۳ را نشان می دهد و در مجموع تعداد ۶۰٪ دانش آموزان برنامه های سیما را در گسترش فرهنگ بد حجابی مؤثر می دانند بنابراین برنامه های تلویزیونی به مقدار زیاد در ترویج بد حجابی تأثیر گذار بوده اند.

جمع بندی و نتیجه گیری:

باتوجه به مطالب بیان شده فوق چنانچه پاسخهای مربوط به نقش رسانه ها در ترویج بد حجابی را با هم تلفیق نمائیم نتایج حاصله نشان می دهد تعداد ۶۸٪ دانش آموزان معتقدند که برنامه های رسانه های گروهی (ماهواره ، سیما ، سینما ، فیلمهای ویدئویی و CD) به مقدار زیاد خیلی زیاد در ترویج بد حجابی مؤثر می باشد و مقدار ۱۶٪ دانش آموزان نقش این رسانه ها را متوسط و ۱۶٪ افراد نیز نقش آنها را در ترویج و گسترش بد حجابی کم ارزیابی کرده اند.

اطلاعات حاصله در خصوص محاسبه ضریب همبستگی بین پذیرش پوشش اسلامی کامل توسط دانش آموزان و رسانه های گروهی مؤید این مطلب است بین پذیرش پوشش اسلامی و برنامه سینما ، سیما ، ماهواره و فیلمهای ویدئویی و CD به ترتیب ضریب همبستگی ۰/۵۳- ، ۰/۲۵- ، ۰/۵۳- ، ۰/۴۲- وجود دارد و چنانچه ضرایب بدست آمده فوق بین پذیرش پوشش اسلامی و رسانه های مذکور را باهم ادغام نمائیم عدد ۰/۴۹- حاصل می گردد لذا با توجه به این عدد می توان با اطمینان ۹۵٪ عنوان نمود که برنامه های سینما، سیما ، ماهواره ، فیلمهای ویدئویی و CD در ترویج فرهنگ بد حجابی مؤثر بوده اند و این رسانه ها تأثیر منفی بر روی رفتار و کردار پوشش دانش آموزان بر جای گذاشته اند.

۳-۱-۵- بحث و تفسیر در خصوص سؤال پژوهش :

((رفتار والدین و مربیان در پذیرش حجاب به چه میزان مؤثر است؟))

برای دستیابی به این پرسش تعداد ۴ سؤال در پرسشنامه گنجانده شده است که نقش و رفتار افراد خانواده و اولیاء^۱ مدرسه را در پذیرش حجاب توسط دانش آموزان و دانش پژوهان مورد بررسی و ارزیابی قرار می دهد و نتایج حاصل نشان می دهد که میانگین پاسخ ها در خصوص نقش تشویقی خانواده در رعایت پوشش اسلامی عدد ۴/۳ می باشد و این عدد به معنای این است که دانش آموزان نقش خانواده را در رعایت کردن پوشش اسلامی توسط خودشان به میزان زیاد مؤثر می دانند و به بیان دیگر ۸۱٪ پاسخ دهندگان نقش خانواده را در تشویق فرزندان به رعایت حجاب زیاد و خیلی زیاد و ۱۹٪ آنها این نقش را متوسط و کمتر ارزیابی کرده اند. در پرسشی دیگر تأثیر پوشش افراد خانواده بر پوشش دانش آموزان مورد بررسی قرار گرفته است و نتایج حاصله نشان می دهد که میانگین پاسخ ها در این خصوص عدد ۳/۶ می باشد یعنی دانش آموزان معتقدند که رعایت پوشش اسلامی توسط مادر و خواهران بیشتر از متوسط در رعایت پوشش توسط آنها مؤثر می باشد. به عبارت دیگر تعداد ۵۶٪ افراد جامعه آماری میزان رعایت پوشش خود را ناشی از رعایت پوشش اسلامی توسط افراد خانواده ارزیابی کرده اند. اما در خصوص دوبرسشی که در مورد رعایت پوشش اسلامی مربیان و نقش مسئولین مدرسه در میزان رعایت حجاب توسط دانش آموزان بیان شده است پاسخ های بدست آمده حاکی از آن است که ۷۲٪ دانش آموزان نقش مربیان و رعایت پوشش آنها را در مورد میزان رعایت پوشش اسلامی خود متوسط و کمتر ارزیابی کردند و بطور کلی چون میانگین پاسخ ها در خصوص این سئوالات عدد ۲/۶ می باشد بنابراین نقش مربیان و اولیاء^۲ مدرسه در میزان رعایت پوشش اسلامی توسط دانش آموزان و دانش پژوهان کمتر از متوسط ارزیابی می شود.

با محاسبه ضریب همبستگی بین اعتقاد و رعایت پوشش اسلامی توسط دختران با متغیرهای دیگر چون رعایت پوشش توسط افراد خانواده و تأثیر تشویق بر حجاب دانش آموزان ملاحظه می گردد که ضریب همبستگی بین تشویق خانواده و رعایت پوشش اسلامی دختران عدد ۰/۵۱ می باشد و ضریب همبستگی بین رعایت پوشش دختران و رعایت پوشش توسط افراد خانواده عدد ۰/۸۵ بدست می آید بنابراین باتوجه به ضریب همبستگی فوق می توان با اطمینان ۹۵٪

عنوان کرد که هر چه افراد خانواده (مادر ، خواهر) بیشتر پوشش اسلامی را رعایت کنند ، دختران نیز پوشش اسلامی را بیشتر رعایت خواهند کرد و هر چه افراد خانواده بیشتر دختران را به رعایت حجاب تشویق نمایند آنها نیز پوشش اسلامی را رعایت خواهند کرد.

اما در خصوص تأثیر رعایت پوشش اسلامی توسط مربیان و اولیاءِ مدرسه و نقش مربیان و مسئولین مدرسه در میزان پوشش دختران، نتایج حاصل از محاسبه ضریب همبستگی آنها عدد ۰/۰۸ را نشان می دهد و این عدد نشان دهنده این مطلب است که با اطمینان ۹۵٪ رعایت پوشش اسلامی توسط دانش آموزان متأثر از رعایت پوشش اسلامی مربیان و مسئولین مدرسه نمی باشد و مسئولین و اولیاءِ مدرسه نقش قابل توجهی در پذیرش حجاب توسط دختران و دانش آموزان ندارند.

۲-۵- سایر یافته های پژوهش و تفسیر آنها

۱- به منظور بررسی تأثیر عواملی چون خود نمایی، انطباق با مُد روز ، عقده های روانی و کمبود عاطفی در بد حجابی تعداد ۳ سؤال در پرسشنامه مطرح شده است که نقش موارد بالا را در عدم پذیرش حجاب مورد بررسی قرار می دهد و نتایج حاصل نشان می دهد که میانگین پاسخها در خصوص تأثیر خود نمایی در بد حجابی عدد ۴/۱۲ می باشد و این عدد به معنای این است که دانش آموزان نقش خودنمایی را در بد حجابی خویش زیاد مؤثر می دانند و به بیان دیگر ۷۶٪ پاسخ دهندگان به میزان زیاد و خیلی زیاد و ۲۴٪ آنان این نقش را متوسط و کمتر از زیادی کرده اند.

میانگین پاسخهای بدست آمده راجع به تأثیر انطباق با مُد روز در بد حجابی عدد ۴/۳۶ را نشان می دهد و این عدد بیانگر این مطلب است که دانش آموزان نقش انطباق با مُد روز را به میزان زیاد در بد حجابی خویش مؤثر می دانند و به عبارت دیگر ۸۶٪ دانش پژوهان و دانش آموزان به میزان زیاد و خیلی زیاد و ۱۴٪ آنان بطور متوسط و کمتر انطباق با مُد روز را در بد حجابی مؤثر می دانند .

در پرسشی دیگر تأثیر عقده های روانی و کمبود های عاطفی در عدم پذیرش حجاب مورد بررسی قرار گرفته و میانگین پاسخها عدد ۳/۸ بدست آمده است و دلالت بر این دارد که دانش آموزان کمبود عاطفی و عقده های روانی را به میزان زیاد در نپذیرفتن حجاب دوستان خویش مؤثر می دانند به عبارتی دیگر ۶۷٪ پاسخ دهندگان به میزان زیاد و خیلی زیاد و ۳۳٪ آنان

به مقدار متوسط و کمتر از آن کمبود های عاطفی و عقده های روانی را در پذیرفتن پوشش اسلامی (حجاب) مؤثر می دانند.

۳- در این تحقیق میزان پذیرش حجاب و متعهدبودن نسبت به آن مورد ارزیابی قرار گرفت. نتایج حاصل نشان می دهد که میانگین پاسخهای بدست آمده در مورد اعتقاد به حجاب عدد ۳/۸ و در خصوص عامل بودن به حجاب عدد ۳/۷ می باشد و این اعداد به مفهوم این هستند که دانش آموزان به مقدار زیاد معتقد به حجاب هستند و به مقدار زیاد خود را متعهد به رعایت آن می دانند.

نظرات بدست آمده حاکی از آن است که ۵۹٪ دانش آموزان به مقدار زیاد و خیلی زیاد ، ۳۶٪ به مقدار متوسط و ۴٪ به مقدار کم حجاب را به عنوان یک اصل اسلامی قبول دارند و ۱٪ آنها اعتقادی به حجاب ندارند . همچنین ۵۷٪ دانش آموزان به مقدار زیاد و خیلی زیاد ، ۳۳٪ به مقدار متوسط و ۷٪ به مقدار کم خود را متعهد به رعایت حجاب می دانند و ۳٪ آنها تعهدی به رعایت حجاب ندارند.

ضریب همبستگی بین اعتقاد به پذیرش حجاب و متعهد بودن به حجاب و رعایت کردن آن به میزان ۰/۹۶ می باشد بنابراین بین این دو همبستگی شدید مثبت بر قرار می باشد .

۳- برای بررسی تأثیر پوشش دوستان و همکلاسی ها بر روی حجاب دانش آموزان نتایج بررسی های به عمل آمده نشان می دهد که میانگین پاسخها در مورد این پرسش عدد ۲/۷ می باشد یعنی دانش آموزان نقش دوستان را در این خصوص نزدیک به متوسط ارزیابی کردند و به عبارت دیگر می توان عنوان کرد که ۴۲٪ دانش آموزان رعایت پوشش اسلامی توسط دوستان و همکلاسی ها را به مقدار زیاد و خیلی زیاد بر رعایت حجاب خود مؤثر می دانند ، ۲۱٪ آنها این نقش را متوسط و ۴٪ دانش آموزان این تأثیر را کم و هیچ بیان کردند.

۴- به منظور مشخص کردن تأثیر حجاب اقوام و همسایگان بر روی حجاب دانش آموزان و دانش پژوهان تعدادیک سؤال در پرسشنامه تحقیق تدوین گردید و میانگین پاسخهای بدست آمده در این مورد عدد ۲/۶ می باشد. به عبارت دیگر می توان بیان نمود که ۲۳٪ دانش آموزان رعایت حجاب توسط اقوام و همسایگان را بر روی حجاب خود زیاد و خیلی زیاد، ۲۵٪ آنها متوسط و ۴۹٪ دانش آموزان این تأثیر را کم و هیچ ارزیابی کردند.

بنابراین با توجه به مطالب فوق می توان عنوان نمود که همسایگان و اقوام تأثیر معنی داری بر حجاب دانش آموزان و دانش پژوهان ندارند .

۵- برای مشخص نمودن میزان موفقیت دختران دارای پوشش اسلامی در امر ازدواج و مقایسه آنها بادخترانی که پوشش نامناسب دارند سئوالاتی در پرسشنامه تدوین گردید نتایج بدست آمده از ارزیابی این سئوالها نشان می دهد که ۱۷٪ دانش آموزان معتقدند دخترانی که پوشش نامناسب دارند به میزان زیاد و خیلی زیاد در امر ازدواج موفق هستند، ۳۶٪ دانش آموزان معتقدند این افراد به طور متوسط در ازدواج موفق هستند و ۴۷٪ آنها عقیده دارند دخترانی که دارای پوشش نامناسب هستند به مقدار کم و یا هیچ موفقیتی در امر ازدواج ندارند. علاوه براین مطلب نتایج تحقیقات در این پژوهش نشان می دهد مردان در امر ازدواج به مقدار زیاد برای رعایت پوشش توسط دختران ارزش قائلند و میانگین پاسخها در این خصوص عدد ۴ می باشد به عبارت دیگر می توان گفت که ۶۹٪ دانش آموزان معتقد هستند مردان در امر ازدواج به رعایت پوشش دختران به میزان زیاد و خیلی زیاد توجه دارند، ۲۴٪ افراد توجه مردان به رعایت حجاب دختران در امر ازدواج را متوسط و ۷٪ آنها توجه مردان به حجاب دختران را کم و هیچ ارزیابی کردند. برای بررسی بیشتر در این خصوص ضریب همبستگی بین رعایت حجاب توسط دختران و توجه مردان به پوشش کامل زنان در امر ازدواج محاسبه گردید و ۰/۷۹ بدست آمد بنابراین با اطمینان ۹۵٪ می توان گفت که بین ارزش گذاری مردان به پوشش دختران در امر ازدواج و رعایت حجاب دختران همبستگی قوی مثبت وجود دارد و هر چه مردان ارزش گذاری بیشتری برای حجاب داشته باشند زنان نیز بیشتر به رعایت حجاب توجه خواهند کرد.

۶- از آنجا که رعایت حجاب بر تحکیم خانواده و حفظ معنویت و اخلاق جامعه مؤثر می باشد برای مشخص نمودن میزان تأثیر حجاب بر تحکیم خانواده و اخلاق جامعه بررسی لازم صورت گرفت . نتایج بدست آمده نشان می دهد که ۵۲٪ دانش آموزان معتقد هستند رعایت پوشش از سوی بانوان در کاهش آمار طلاق و تحکیم خانواده به میزان زیاد و خیلی زیاد مؤثر می باشد ۲۷٪ آنها این نقش را متوسط و ۲۱٪ آنها تأثیر رعایت حجاب بر کاهش آمار طلاق را کم و هیچ ارزیابی کردند میانگین پاسخهای بدست آمده در خصوص تأثیر رعایت حجاب بر حفظ معنویت و اخلاق جامعه عدد ۴ می باشد و به معنای این است که دانش آموزان

تأثیر رعایت حجاب را بر حفظ اخلاق جامعه به میزان زیاد ارزیابی کرده اند به عبارت دیگر می توان عنوان نمود که ۷۴٪ دانش آموزان تأثیر رعایت حجاب را بر حفظ معنویت و اخلاق جامعه به مقدار زیاد و خیلی زیاد، ۱۷٪ به مقدار متوسط و ۹٪ به مقدار کم و هیچ ارزیابی کردند. ضریب همبستگی بین تحکیم خانواده (کاهش طلاق) و حفظ معنویت و اخلاق جامعه محاسبه شد و عدد ۰/۷۵ بدست آمد ضریب همبستگی فوق بیانگر این مطلب است که بین تحکیم خانواده و اخلاق جامعه ضریب همبستگی مثبت قوی وجود دارد و هر چه تحکیم خانواده ها بیشتر باشد معنویت و اخلاق جامعه نیز بیشتر حفظ می گردد.

✓- تعیین رابطه رقابت در خود آرایی با رعایت پوشش اسلامی بانوان نیز در این پژوهش مورد ارزیابی قرار گرفت . نتایج حاصله نشان می دهد که ۶۵٪ دانش آموزان معتقدند رعایت پوشش از سوی بانوان به مقدار زیاد و خیلی زیاد باعث کاهش انگیزه رقابت در خود آرایی می شود، ۲۲٪ دانش آموزان رعایت حجاب را در کاهش انگیزه رقابت در خود آرایی متوسط و ۱۳٪ آنها این نقش را کم و هیچ ارزیابی کرده اند . بطور خلاصه با توجه به مطالب فوق می توان عنوان نمود که رعایت پوشش اسلامی توسط بانوان به مقدار زیاد باعث کاهش انگیزه رقابت در خود آرائی می شود.

۱- مُد گرایی و تجمل دوستی عواملی هستند که در اعتدال روحی زن و مرد و در اقتصاد خانواده مؤثر می باشد نتایج بدست آمده در این پژوهش حاکی از آن است که میانگین پاسخها در خصوص تأثیر مُد گرایی و تجمل دوستی در به هم زدن اعتدال روحی زن و مرد عدد ۳/۹ می باشد و به این معنی است مُد گرایی به مقدار زیاد اعتدال روحی خانواده ها را به هم زده است و ۷۱٪ دانش آموزان نقش تجمل گرایی را متوسط و ۱۲٪ آنها این نقش را در بر هم زدن اعتدال خانواده کم و هیچ ارزیابی کردند نتایج بدست آمده در خصوص تأثیر تجمل گرایی و مُد گرایی در اقتصاد خانواده حاکی از این است که ۷۴٪ دانش آموزان عقیده دارند تجمل گرایی به مقدار زیاد و خیلی زیاد کاهش توان اقتصادی خانواده می شود.

۹- مشاهده سرنوشت افرادی که پایبندی به مسائل اخلاقی ندارند و تأثیر آنها برای حفظ معنویت و رعایت پوشش اسلامی دختران در این پژوهش مورد ارزیابی قرار گرفته است نتایج بدست آمده نشان می دهد که بازدید از مراکز بزهکاری در پذیرفتن و حفظ پوشش دختران به مقدار زیاد مؤثر می باشد و ۵۹٪ دانش آموزان تأثیر بازدید از مراکز بزهکاری در پذیرش و حفظ پوشش اسلامی دختران را به مقدار زیاد و خیلی زیاد ارزیابی کردند، ۲۴٪ بازدید از این مراکز را متوسط و ۱۷٪ بازدید از مراکز بزهکاری را در پذیرش و حفظ حجاب دختران کم و هیچ مؤثر می دانند

۳-۵- توصیه ها و پیشنهادات

۱-۳-۵- با توجه به نتایج پژوهش ۶۹٪ دانش آموزان نسبت به پوشش اسلامی از دیدگاه اسلام و سایر ادیان الهی شناختی متوسط و کمتر دارند لذا ضرورت دارد به شیوه های مختلف و از دوران ابتدائی آموزش های لازم در این خصوص در محیط خانواده و مدرسه صورت پذیرد و برای رسیدن به این امری بایست آگاهی افراد خانواده به خصوص مادران و معلمان راجع به حجاب و حدود آن از طریق آموزشهای مستمر حضوری و غیر حضوری افزایش یابد تا بوسیله آنها آموزشهای لازم در خانواده و مدرسه برای افزایش شناخت دختران نسبت به موضوع حجاب انجام پذیرد

۲-۳-۵- احکام فقهی ، فلسفه حجاب و حدود آن بوسیله شیوه های جدید متناسب با سن دختران همراه با تصاویر زیبا و در قالب فعالیتهای هنری ، کارتون ، فیلم و CD آموزش داده شوند.

۳-۳-۵- مادران، خواهران و معلمان آئینه تمام نما و الگوی عملی دختران برای رعایت حجاب و حدود آن هستند لذا رعایت پوشش اسلامی توسط اینها در محیط خانواده ، کار و اجتماع و یک رنگی آنها تأثیر بسیار مثبتی در پذیرش و رعایت حجاب توسط دانش آموزان دارد.

۴-۳-۵- معرفی الگوهای موفق از خانم های دارای پوشش اسلامی مناسب در حوزه های علمی ، فرهنگی ، هنری، ورزشی ، سیاسی و اقتصادی از طریق صدا و سیما ، مجلات ، روزنامه ها و سخنرانی ها تأثیر بسیار مثبتی در پذیرش و حفظ حجاب دارد.

۵-۳-۵- معرفی نمونه های از زنان و دخترانی که در کشورهای غیراسلامی زندگی

می کنند و با رعایت پوشش کامل اسلامی در کشورهای غربی یا شرقی در فعالیت های مختلف حضور دارند

۵-۳-۶- هنرمندان در حوزه فیلم ، سینما ، تئاتر و... تأثیر بسیار زیادی در فرهنگ جامعه

و بخصوص فرهنگ جوانان و نوجوانان دارند و نتایج این تحقیق نیز نشان می دهد ۶۸٪ دانش آموزان معتقدند که رسانه های گروهی در ترویج بد حجابی مؤثر می باشند لذا می بایست در تهیه فیلم و برنامه های فرهنگی ، هنری، هنرمندان با حدود حجاب اسلامی ظاهر شوند و آموزشهای لازم جهت رعایت پوشش اسلامی در دوران تحصیلات متوسطه و دانشگاهی به هنرمندان داده شود

۵-۳-۷- یکی از عواملی که در رعایت پوشش اسلامی توسط زنان بسیار مؤثر می باشد

میزان ارزش گذاری مردان به امر پوشش اسلامی در ازدواج می باشد . لذا می بایست از طریق آموزشهای لازم مردان را در امر ازدواج با دختران دارای پوشش اسلامی تشویق و ترغیب نمود و به میزانی که مردان به پوشش اسلامی زنان اهمیت بدهند به همان تناسب آمار دختران و زنان دارای پوشش اسلامی افزایش می یابد .

۵-۳-۸- الگو برداری از بزرگان ، روحانیون ، محققین ، دانشگاهیان و نمونه های مختلف

جامعه و یکنواختی در قول و عمل نمونه های فوق تأثیر بسیار مثبتی در پذیرش و رعایت پوشش اسلامی در جامعه دارد لذا بزرگان و نمونه های حوزه های مختلف فرهنگی ، سیاسی ، اجتماعی و اقتصادی می بایست در قول و عمل به رعایت پوشش اسلامی اهمیت بدهند .

۵-۳-۹- رفع محدودیتهای غیر معقول از آزادیهای مشروع ، انگیزه رعایت پوشش اسلامی

، توسط دختران را افزایش می دهد به عنوان مثال حضور در مدرسه؛ سالنهای ورزشی اختصاصی ، کلاس درس دخترانه ، تدریس معلم خانم برای دختران و باعث خواهد شد که در محیط مدرسه که خانه دومشان محسوب می شود دختران آزادتر حضور یابند.

۱۰-۳-۵- تنوع در پوشش ، استفاده از البسه دارای رنگهای متنوع ، تغییر در نوع پوشش اسلامی متناسب با نوع آوری جدید در طراحی لباس و بارعایت حدود اسلامی باعث گرایش بیشتر زنان و دختران به رعایت پوشش اسلامی خواهد بود .

۱۱-۳-۵- آشنا نمودن خانواده دانش آموزان با روح و روان جوان و نوجوان و شیوه های برخورد متعادل و پرهیز از افراط و تفریط نسبت به این موضوع که منجر به تنفر و انزجار و یا سهل انگاری در امر پوشش توسط دختران جوان نگردد. این آموزش در کلاس آموزش خانواده که بصورت هفتگی یا ماهانه در مدارس تشکیل می گردد قابل اجرا است.

۱۲-۳-۵- مشاورین و مسئولین محترم مدارس می توانند با خانواده هایی که در تربیت فرزندان مخصوصاً در آموختن پوشش اسلامی به دخترانشان موفق بوده اند تماس تلفنی برقرار و تشکر خود را اعلام دارند تا سبب تقویت روحیه دانش آموز و خانواده او گردد طبیعتاً بر روی دانش آموزان دیگر نیز تأثیر مثبتی خواهد گذاشت.

۱۳-۳-۵- اگر خانواده ها برای تشویق فرزندانیشان بعد از مشاهده پیشرفت تحصیلی یا تغییر رفتاری مثبت ، در مدرسه حضور یافته و شخصاً در حضور مسئولین و دانش آموزان به فرزندانیشان هدایایی تقدیم نمایند تأثیر بسیار خوبی بر روحیه فرد و سایر دانش آموزان بر جای خواهد گذاشت.

پوستِ ما

پرسشنامه

دانش آموز عزیز سلام خسته نباشید:

پرسشنامه ای را که در پیش رو دارید جهت جوابگویی دقیق در اختیارتان قرار گرفته امیداست پاسخ های صادقانه شما عاملی برای بالا بردن معرفت دینی و بهبود ناهنجاریهای اخلاقی در جامعه گردد. نیازی به نوشتن نام و نام خانوادگی نیست و پاسخ های شما به صورت محرمانه مورد تجزیه و بررسی آماری قرار خواهد گرفت.

۱- رعایت پوشش به عنوان یک اصل اسلامی تا چه حدی مورد قبول شماست؟
 خیلی زیاد زیاد متوسط کم هیچ

۲- اطلاعات شما در مورد از دیدگاه ادب دیگر تا حدی است؟
 خیلی زیاد زیاد متوسط کم هیچ

۳- پذیرفتن حاد به عنوان پوشش اسلامی کامل تا چه حدی مورد قبول شما می باشد؟
 خیلی زیاد زیاد متوسط کم هیچ

۴- آشنایی شما با قرآن و دستورات خدا در مورد حدود حجاب به چه اندازه ای است؟
 خیلی زیاد زیاد متوسط کم هیچ

۵- آشنایی شما با الگوهای (نمونه های) اسلامی حجاب به چه اندازه ای است؟
 خیلی زیاد زیاد متوسط کم هیچ

۶- نقش خانم بعنوان مشوق در رعایت پوشش اسلامی تا چه حدی است؟
 خیلی زیاد زیاد متوسط کم هیچ

۷- رعایت پوشش اسلامی در افرادی چون خواهر، مادر، تاچه اندازه ای بر پوشش اسلامی شما

تاثیر گذار است؟
 خیلی زیاد زیاد متوسط کم هیچ

۸- رعایت پوشش اسلامی دوستان و همکلاسان تا چه اندازه ای بر رعایت حجاب شما تاثیر گذار

بوده است؟
 خیلی زیاد زیاد متوسط کم هیچ

۹- رعایت پوشش اسلامی توسط معلمان و مسئولین مدرسه تا چه اندازه ای بر رعایت حجاب شما تاثیر گذار بوده است؟

خیلی زیاد زیاد متوسط کم هیچ

۱۰- نقش مسئولین مدرسه در پذیرش حجاب توسط دانش آموزان به چه میزان می باشد؟

خیلی زیاد زیاد متوسط کم هیچ

۱۱- میزان تاثیر رعایت حجاب توسط اقوام، همسایگان بر حجاب شما چقدر است؟

خیلی زیاد زیاد متوسط کم هیچ

۱۲- بدحجابی در بین دختران به جهت خودنمایی تا چه حدی انجام می پذیرد؟

خیلی زیاد زیاد متوسط کم هیچ

۱۳- بدحجابی در بین دختران به جهت پذیرش لباسهای مطابق با مد روز تا چه حدی انجام می پذیرد؟

خیلی زیاد زیاد متوسط کم هیچ

۱۴- بدحجابی در بین دختران به جهت عقده های روانی و کمبود عاطفی تا چه حدی انجام

می پذیرد؟

خیلی زیاد زیاد متوسط کم هیچ

۱۵- دخترانیکه پوشش مناسب ندارند در ازدواج به چه میزان موفق هستند؟

خیلی زیاد زیاد متوسط کم هیچ

۱۶- دخترانیکه پوشش مناسب دارند در ازدواج به چه میزان موفق هستند؟

خیلی زیاد زیاد متوسط کم هیچ

۱۷- مردان در امر ازدواج برای پوشش مناسب و کامل زنان تا چه حدی ارزش قائلند؟

خیلی زیاد زیاد متوسط کم هیچ

۱۸- رعایت پوشش از سوی بانوان در پایین آوردن آمار طلاق تا چه حدی تاثیر گذار است؟

خیلی زیاد زیاد متوسط کم هیچ

۱۹- رعایت پوشش از سوی بانوان در پایین آوردن انگیزه رقابت در خودآرایی تا چه حدی

تاثیر گذار است؟

خیلی زیاد زیاد متوسط کم هیچ

۲۰- رعایت پوشش اسلامی در حفظ معنویت و اخلاق جامعه تا چه حدی تاثیر گذار است؟

خیلی زیاد زیاد متوسط کم هیچ

۲۱- مدگرایی و تجمل دوستی در به هم زدن اعتدال روحی زن و مرد تا چه حدی تأثیر مؤثر است؟

خیلی زیاد زیاد متوسط کم هیچ

۲۲- تاثیر تجمل گرایی و مدگرایی در کاهش توان اقتصادی خانواده تا چه حدی است؟

خیلی زیاد زیاد متوسط کم هیچ

۲۳- بازدید از مراکز بزهکاری دختران فراری و... در پذیرفتن پوشش توسط دختران به چه میزان مؤثر است؟

خیلی زیاد زیاد متوسط کم هیچ

۲۴- به نظر خودتان چقدر معتقد و متعهد به حجاب اسلامی هستید؟

خیلی زیاد زیاد متوسط کم هیچ

۲۵- فیلمهای سینما در ترویج بدحجابی تا چه حدی تاثیر گذارند؟

خیلی زیاد زیاد متوسط کم هیچ

۲۶- برنامه های تلویزیون در ارائه الگوهای برتر پوشش اسلامی تا چه حدی تاثیر گذار است؟

خیلی زیاد زیاد متوسط کم هیچ

۲۷- به نظر شما برنامه های تلویزیون در ترویج بدحجابی تا چه حدی تاثیر گذار است؟

خیلی زیاد زیاد متوسط کم هیچ

۲۸- برنامه های ماهواره در ترویج بدحجابی و یا بی حجابی تا چه حدی تاثیر گذار است؟

خیلی زیاد زیاد متوسط کم هیچ

۲۹- فیلمهای ویدئویی، CD در ترویج بدحجابی یا بی حجابی تا چه حدی تاثیر گذار است؟

خیلی زیاد زیاد متوسط کم هیچ

۳۰- به نظر شما روزنامه ها و مجلات، در ارائه پوشش مناسب تا چه حدی تاثیر گذار است؟

خیلی زیاد زیاد متوسط کم هیچ

فهرست منابع

- ۱- پوشش زن در گستره ی تاریخ - طیبیه پارسا- انتشارات تبلیغات اسلامی ۶۷
- ۲- تفسیرالمیزان ج ۱۵ - محمدحسین طباطبائی
- ۳- تفسیرالمیزان ج ۱۶ - محمد حسین طباطبائی
- ۴- تفسیر نمونه ج ۱۷ - به قلم چند تن از دانشمندان زیر نظر ناصر مکارم شیرازی
- ۵- در و صدف (چاپ اول)-محمد شجاعی- انتشارات نشر محیی
- ۶- روش تحقیق در علوم تربیتی و رفتاری ۱۳۷۶ - جان بست- ترجمه ی دکتر حسن پاشا شریفی، نرگس طالقانی
- ۷- روش های تحقیق و چگونگی ارزشیابی آن در علوم انسانی- عزت الله نادری، سیف نراقی
- ۸- زن به ظن تاریخ- بنفشه حجازی
- ۹- عوامل فساد و بدحجابی- احمد رزاقی- انتشارات تبلیغات اسلامی ۶۷
- ۱۰- فرهنگ برهنگی و برهنگی فرهنگی- حداد عادل
- ۱۱- نقش مدیریت خصوصی در بهره برداری مراتع خراسان ۱۳۸۲ - محمود دلپسند

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تقدیم به:

بانوی دو عالم حضرت

فاطمه زهرا (س)

و

شهادی صدر اسلام تاکنون

تقدیر و تشکر:

از استاد ارجمند جناب آقای:

مهندس محمود دلپسند

که در تهیه و تدوین این پژوهش راهنماویاری
دهنده اینجانب بوده اند.

و همچنین از همکاران محترم:

خانم ها ابراهیمی ، جعفرزاده ، مهرآبادی ، ده آبادی
مقنی باشی، صدوقی نصب، از قندیان و کلیه عزیزانی
که اینجانب را صادقانه یاری نمودند صمیمانه
سپاسگزارم.

تقدیم به:

روح پاک پدرم

و

مادر خوب و مهربانم

او که وجودم برایش همه رنج بود و وجودش برایم همه مهر.
آنکه توانشان رفت تا به تونائی برسم و مویشان سپید گشت تا رویم
سفید بماند.

و تقدیم به:

همسر پرتلاش و سخت کوشم که همیشه یار و یاور من
و همسفر و تکیه گاه من در همیشه زندگی است.
میوه های زندگی: احمد، اسماء، اعظم که مایه شور و نشاط و
شادابی و طعم شیرینی زندگی منند.
امیدوارم که هیچگاه از تحصیل علم توأم با ایمان باز
نایستند و فرزندان صالحی باشند از من به یادگار.

چکیده

همه میدانیم حجاب و پوشش یکی از موضوعات مهم فرهنگی است و دین اسلام بعنوان دژی محکم در مواجهه با مفاسد و بی بندوباریهای اخلاقی و جنسی بآن نگر بسته و مسلمانان را به رعایت آن سفارش نموده است. پر واضح است که عدم رعایت آن زمینه از بین رفتن ارزش های اخلاقی دیگر را دربر دارد.

بی اقبالی و کم توجهی به این موضوع مهم که در سالهای اخیر محسوس و ملموس است ما را بر آن داشت ریشه یابی نموده و علل گرایش دختران جوان به بدحجابی را بررسی کنیم و برای محدود کردن دامنه ی تحقیق و دقیق بودن پژوهش دبیرستان های دخترانه ی پایه سوم و مراکز پیش دانشگاهی ناحیه ۷ را که در آن به خدمت مشغولم انتخاب نمودم. برای این منظور ۱۳٪ از کل جامعه ی آماری بعنوان نمونه و به طور تصادفی انتخاب شدند و از طریق پرسشنامه نظرات آن ها در خصوص علل گرایش به بدحجابی مورد بررسی و سنجش قرار گرفت.

نتایج حاصل از این تحقیق نشان می دهد که علت اصلی بی توجهی به پوشش مناسب در بین دختران جوان بترتیب: وجود روحیه ی خودنمایی در بین آنان، ضعف شناخت آنان نسبت به موضوع حجاب، آشنا نبودن اولیاء با شیوه ی برخورد با جوانان و نوجوانان و کم توجهی وسایل ارتباط جمعی به حدود حجاب می باشد امید آن است که نتایج این پژوهش بتواند مسئولین آموزش و پرورش را در جهت برنامه ریزی دقیق برای رفع این مشکل یاری نماید.

